

Prvi počitniški vtisi iz Biograda n/m

Na začetku naj povem, da sem, kot dolgoletni član Gradisa, vesel, da smo po menda dvajsetih letih dobili nov objekt za oddih naših delavcev, vesel pa tudi, ker sem imel med prvimi priložnost prebiti dopust v novem domu.

O samem domu je bilo v času gradnje veliko napisanega, zato menim, da ga ni potrebno ponovno opisovati. Novi počitniški dom nudi dopustniku res veliko udobje. Daje visok standard bivanja, saj po tem ne zaostaja niti za boljšimi hoteli.

Samo delovanje vseh funkcij pa je v prvi izmeni najbrž bilo še pogojeno z nekaterimi »zagonskimi« težavami. Celotna ekipa še ni uigrana pa je tudi zato pomanjkljivosti več. Najbrž je vsak od gostov, ki so bili v prvi izmeni, doživel kaj mimo svojih pričakovanj. Nekaterim ni ustrezala hrana, drugi so se pritoževali nad postrežbo, so pa tudi takšni, ki so pogrešali »šank« in njegove ohlajevalne zmoglosti. Bodoči gosti se lahko pomirijo, saj bo vsaj ta pomanjkljivost v kratkem odpravljena (če med tem že ni) in bo zanje tudi žlahtna kapljica na mize priromala prijetno ohlajena.

Hladna osvežitev pa se v Biogradu brez dvoma prikaže, saj poletje tam ne skopari s sončnimi žarki, kot pri nas »na celini«, kjer smo teh dobrot

deležni povsem v duhu splošne stabilizacije in varčnosti. Sicer pa se tudi v Biogradu dá kaj privarčevati, če prepogosto ne zahajaš v bližnjo gostilno »Kod Žuče« in druge turistično močno »obremenjene« objekte. Cene izvenpenzijskih uslug so namreč v našem domu precej dostopnejše, pri čemer ni zanemarljiv tudi močno padajoči novo naših osebnih dohodkov. Privarčujemo pa tudi, če si »Jadranske susrete«, ki jih zagrebška televizija vsak petek prireja v Biogradu, ogledamo kar na televizijskem zaslonu, ker so cene za ogled »v živo« na evropskem nivoju. Tisti zahtevnejši si za manj denarja lahko ogledajo četrtkovo generalno, najzahtevnejši pa bodo seveda morali globlje seči v žep.

Vse kaže, da smo se Gradisovci ob počitniških domovih v Poreču in Ankaranu, kjer je do morja le dober skok, že močno razvadili. Po prihodu iz Biograda sem namreč najpogosteje slišal vprašanje: Ali je res tako daleč do plaže? Res je »zelo daleč, celih deset minut« lagodnega sprehoda skozi borove gozdčike. Nekaterim, za katere bi to večno bil prevelik dopustniški napor, pa naj povem, da se je do plaže moč pripeljati tudi z avtom.

O plaži še to. Na najbližji plaži so

nameščne tudi lepe ležalne deske in če ste slabega spanja, si jih lahko med eno in tretjo uro zjutraj rezervirate na ta način, da jih prekrijete z odsluženimi brisačami in kocami. Po tetji uri bo zanesljivo že prepozno, ker v Biogradu očitno letujejo mnogi, ki jih pesti nespečnost.

Da smo Gradisovci navdušeni športniki je pokazala tudi zasedenost sedaj še skromnih športnih objektov, zato bomo tovrstno ponudbo morali nujno povečati.

O zabavnem življenju v Biogradu lahko povem malo, saj se zaradi posebnih okoliščin o tem nisem utegnil seznaniti. Vsekakor pa bodo tudi plesalci našli kaj zase, ljubitelji kina

V tej številki berite:

2. str.:

Odgovorne naloge OO ZS v pripravi na II. konferenco ZSS

6. str.:

Položaj delavcev pri izvajanju investicijskih del v tujini

15. str.:

Razpis za Gradisove nagrade in diplome za leto 1980

pa vsekakor, saj filme manjavajo vsak dan. Tisti, ki pa jim ni do plesa, niti do kina pa lahko v domu gledajo televizijo in v Biogradu se bodo resnično počutili kot doma.

Masten Valter

Korajža velja

Osemtisoč nas je, osemtisoč delavcev, ki se aktivno in odgovorno vključuje v celoten proces resničnega samoupravljanja in odločanja. Seveda nekateri več, drugi manj — bistveno pa je, da nihče ne stoji ob strani. Zato smo prepričani, da bomo z akcijo sindikata »Tisoč delavcev-sodelavcev« izboljšali aktivno sodelovanje delavcev — Gradisov vestnik in tako pridobili za pisanje in informiranje vrsto novih dopisnikov — sodelavcev iz vrst neposrednih proizvajalcev. Želimo čimveč članov, predlogov in pisem iz vaših delovišč, iz vašega delovnega in življenjskega okolja. Pišite nam s preprostimi besedami, pišite tako kot vi mislite, da bi bilo najboljše. V Gradisu imamo mnogo skritih talentov, ki se z besedami še ne upajo na dan toda korajža velja. Veseli bomo vsakega vašega dopisa, predloga, vsake vaše besede. Vaše prispevke bomo radi objavljali, pa skromen honorar bo sledil objavljenemu članku.

Smo v času ostrih stabilizacijskih ukrepov, govorimo o boljšem go-

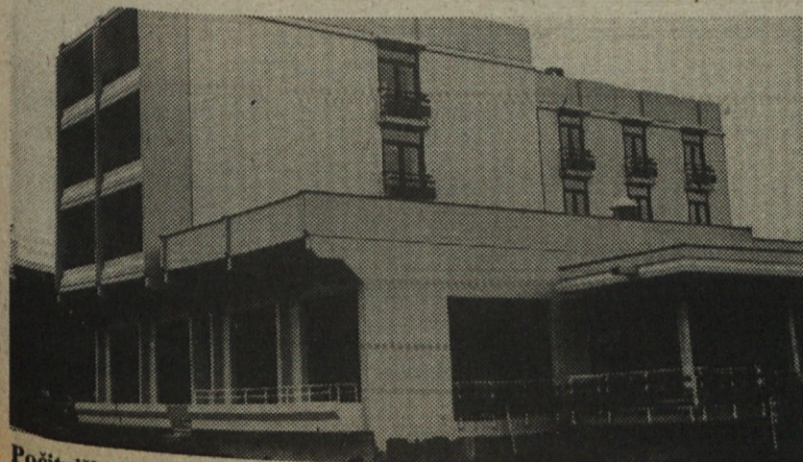

spodarjenju, dvigu produktivnosti dela in na vseh koncih iščemo notranje rezerve. Zato nam bo vsak vaš predlog še kako dobrodošel.

Prepričani smo, da se bo število stalnih in občasnih dopisnikov dvignilo in tako bo Gradisov vestnik postal še lepši in vsebinsko bogatejši kot doslej.

Izkoriščamo to priložnost in vsi v uredništvu vam želimo prijeten dopust.

LOJZE CEPUS

Počitniški dom v Biogradu n/m

Odgovorne naloge OO ZS v pripravi na II. konferenco zveze sindikatov Slovenije

Kako pomembno je vprašanje delitve po delu in rezultatih dela izpričuje sklep RS ZSS, da na dnevni red 2. konference ZSS postavi prav to vprašanje. In če povzamemo iz statuta ZSS, da se konferenca ZSS sešane za obravnavo posameznih pomembnih vprašanj, je še jasneje, da mora problematika delitve po delu in rezultatih dela biti v ospredju, ko gre za aktivnost sindikata.

Skladno s tem je republiški svet pripravil izhodišča za pripravo 2. konference ZSS z naslovom »Naloge sindikatov pri hitrejšem uveljavljanju delitve po delu in rezultatih dela«, določil pa je tudi rokovnik za potek priprav na 2. konferenco ZSS (Sindikalni poročevalec št. 4 od 31. 5. 1980).

Glavni poudarki v pripravah na 2. konferenco ZSS bodo usmerjeni k oceni dosedanje aktivnosti pri urešničevanju stališč RS ZSS o delitvi po delu, ki so bila sprejeta spomladi leta 1979 (Knjižnica Sindikati št. 21).

Ker bo na 2. konferenci v imenu ZSS sprejet tudi Družbeni dogovor o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, bo v okviru priprav na 2. konferenco potekala tudi javna razprava o osnutku tega družbenega dogovora, pri katerem sta ob zvezi sindikatov udeležena še Gospodarska zbornica Slovenije in Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Udeleženci ocenjujejo, da bi s sprejemom družbenega dogovora: — ustvarili podlago za usklajeno uporabo določil zakona o združenem delu o delitvi po delu in rezultatih dela.

— ustvarili pogoje za uveljavljanje enakopravnega družbenoekonomskega položaja delavcev pri razporejanju čistega dohodka ter delitvi sredstev za osebne dohodka in skupno porabo,

— ustvarili pogoje za doslednejše uveljavljanje načela delitve po delu.

Republiški svet ZSS pa bo o organiziranju javne razprave o osnutku družbenega dogovora sprejel poseben sklep.

Posameznih nalog na tem mestu najbrž ni potrebno razčlenjevati, saj so dovolj temeljito obdelane v izhodiščih za pripravo 2. konference.

Osnovnim organizacijam oziroma njihovim Izvršnim odborom le poziv, da se teh nalog nemudoma lotijo ter sprejmejo konkretne zadolžitve za aktivnost po sprejetem rokovniku.

Konferenca OOSZ bo preko svojih organov za področje delitve prispevala svoj delež, saj je tudi doslej vprašanjem delitve po delu in rezultatih dela posvečala osrednjo pozornost. Najbrž pa bi kazalo v času javne razprave o osnutku Družbenega dogovora o skupni hosnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo sklicati tudi sejo konference OOSZ GIP Gradis.

O tem je predsedstvo konference OOZS sprejelo naslednji program aktivnosti:

1) Priprava ocene uveljavljanja načela delitve po delu po vprašanih iz II. poglavja točka 2.1. Izhodišč za pripravo

2. konference ZSS z naslednjimi poudarki:

a) Kako so bili dopolnjeni samoupravni splošni akti o delitvi po delu glede na stališča RS ZSS o delitvi po delu (Sindikati št. 21) po vprašanjih:

— zagotavljanje hitreje rasti akumulacije od rasti sredstev za osebne dohodke.

- ugotavljanje zahtevnosti dela
- metoda vrednotenja,

— ugotavljanje uspešnosti dela.

b) Kako so v samoupravnem sporazumu oblikovane skupne osnove in merila za razporejanje čistega dohodka oz. za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

c) Kako v planskih aktih zagotavljamo odvisnost rasti sredstev za osebne dohodke od rasti dohodka in uveljavljanje načela delitve po delu in rezultatih dela.

d) Oceniti, katere dopolnitve in spremembe splošnih aktov o delitvi so še potrebne, da bi zagotovili hitreje uveljavljanje načela delitve po delu. Po potrebi dati pobudo organom upravljanja, da pripravijo programe za dopolnjevanje aktov.

Zadolžitev: Svet za oblikovanje
dohodka in delitev sredstev za OD
Komisija za izvajanje nagrajeva-
nja po delu

2. V javni razpravi o osnutku Druženega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo sprejemamo naslednje konkretne naloge:

a) proučitev osnutka družbenega dogovora in oblikovanje pripomb in dopolnitev

Zadožitev: Svet za oblikovanje
dohodka in delitev sredstev za OI

b) Uskladitev pripomb in dopolnil, ki jih bodo oblikovali svet in OOSZ na seji konference OOSZ

Zadožitev: Predsedstvo konference OOZS

c) Organiziranje javne razprave in seznanjanje delavcev o vsebini in namenu družbenega dogovora

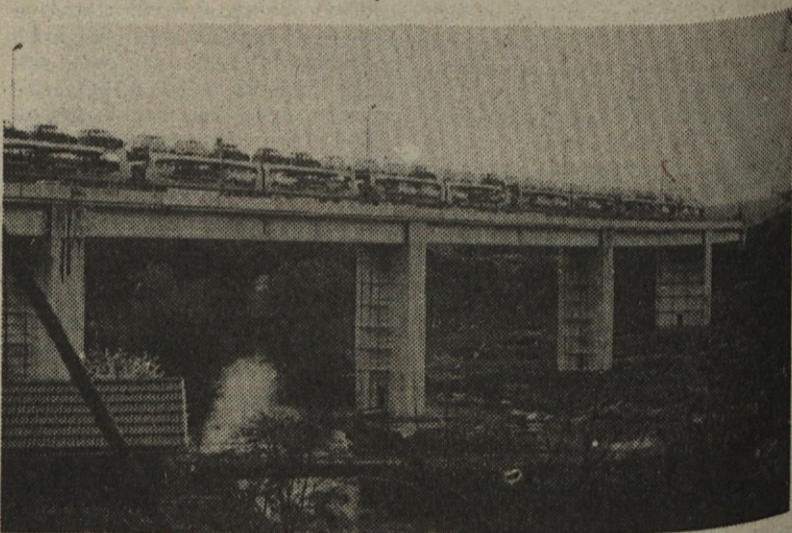
Zadolžitev: Izvršni odbori OZZS

d) Oblikovanje skupnih pripomb in dopolnil na osnovi javne razprave

Zadolžitev: Svet za oblikovanje
dohodka in delitev sredstev za OI.
Komisija za izvajanje nagrajevanja
po delu

3). Organiziranje javne razprave o gradivu ter osnutku stališč in sklepov na 2. konferenco ZSS

Zadolžitev: Izvršni odbori OOPS
Predsedstvo konference OOPS

Po mostu, katerega so zgradili delavci Nizkih gradenj dnevno vozijo avtomobile in prikolice iz novomeške tovarne IMV

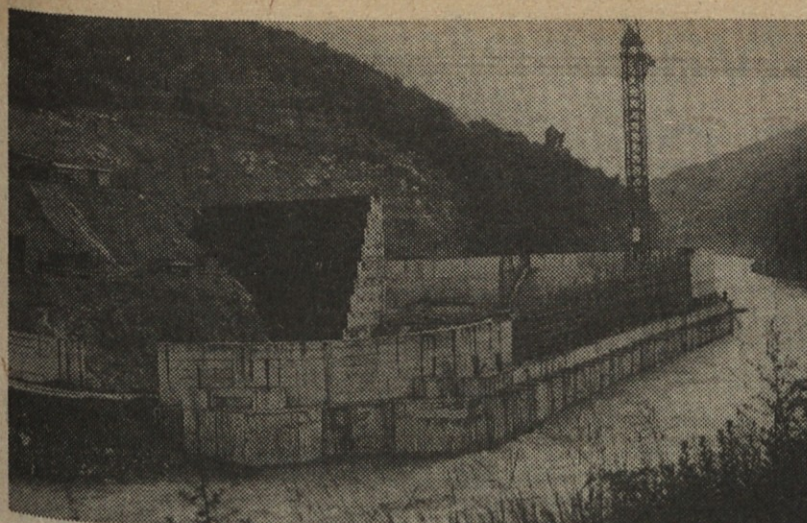
ZAHVALA

Zahvaljujemo se vam za uspešno organizacijo športnih iger delavcev gradbeništva Slovenije. V vaši organizaciji in z naporji vaših delavcev, še posebno nekaterih posameznikov ste uspeli zelo racionalno organizirati športno srečanje v optimalnih pogojih in v prijeten spomin vseh udeležencev.

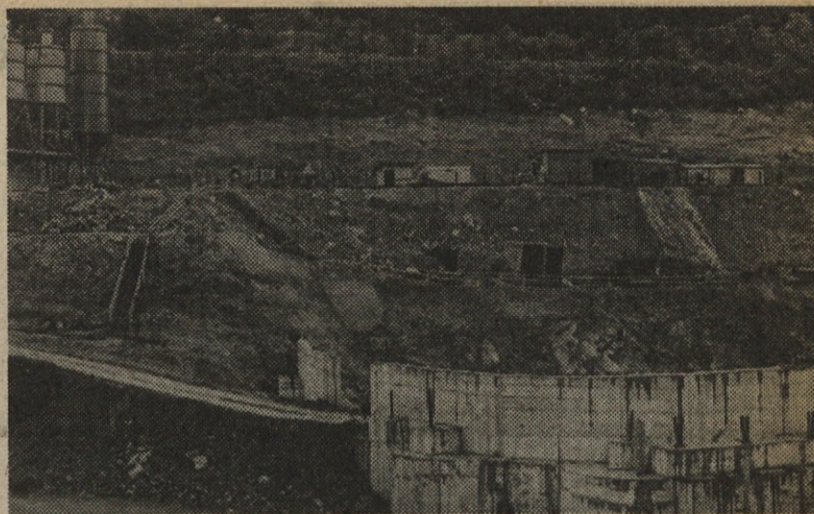
Dokazali ste, da je mogoče športna srečanja izvesti z malo sredstvi in da je koristno med delavci gradbeništvu vzpodbujati ter krepiti športno življenje v rekreacijski zahtevnosti. Dokazali ste, da se moramo na ta način zavzemati za usposobljenost delavcev.

Želimo vam še veliko uspehov na tem področju in da boste te uspehe, kar najboljše pretočili v rezultate dela.

*Predsednik RO SGDS
Željko Humar*

HE Solkan naj bi dogradili leta 1982

Zaradi ozkosti in omejenosti s prostori je gradbišče organizirano na desni obali Soče

Gradimo elektrarno na Soči

Pomanjkanje električne energije čutimo v naši ožji in širši domovini. Ta problem je značilen tudi za Primorsko in zato so se v Soških elektrarnah iz Nove Gorice odločili v Solkanu izgraditi manjšo hidroelektrarno. Gradbena dela je prevzel TOZD Nizke gradnje iz Maribora. HE Solkan se gradi v dveh fazah. Prva faza predvideva gradbena dela na desni polovici struge, kjer se nahajajo pretočna polja in pa desna obrežna zgradba. Ta faza gradnje naj bi bila zaključena spomladi 1981. leta. Takrat se bo začelo z drugo fazo gradnje, ko se bo gradila strojnica, ki bo na levi polovici Soče.

Letošnje muhasto vreme je dostikrat zagodlo tudi našim delavcem na Soči. Soča je namreč izrazito hudourniška reka in njen pretok izrazito niha, predvsem v odvisnosti od količine padavin. Ker pa je le-teh letos izredno veliko, zato so tudi težave naših delavcev na Soči večje. Prav zaradi težav z vodostajem reke je prišlo tudi do enomesečne zamude v gradnji.

Pa ni samo hudourniška Soča botrovala tej zamudi. Pomanjkanje di-

vidag jekla je drugi vzročnik. Dobava divdaga jekla je vezana na uvoz in prav zato ga v Solkanu niso dobili pravočasno.

V teh dneh se delajo izkopi za temelje objekta v prvi gradbeni jami. Zaradi vdorov podtalnih voda, so se dela na izkopih tudi nekoliko zavlekla, saj so vdori večji kot je bilo predvideno, poleg tega pa je zaradi ozkosti objekta bilo potrebno postopno miniranje z omejenimi količinami eksploziva.

Ko bodo v kratkem stekla betonska dela, saj bodo pričeli z betoniranjem temeljev v prvi gradbeni jami bo tudi delo hitreje steklo in zamuda zmanjšana. S pomočjo soizvajalcev so se tudi že začela dela na preložitvi ceste Nova Gorica—Bovec, ki poteka v območju gradnje hidroelektrarne. Preložitve ceste je nujna zaradi pričetka druge faze gradnje, to je gradnja strojnice na levi obali.

Sedaj je na gradbišču zaposleno 80 gradisovih delavcev, v kratkem pa bo to število treba povečati za 50 delavcev, tako da bi v naslednjih mesecih delalo redno najmanj 130

delavcev. Potrebno bo pojačati tudi mehanizacijo in to predvsem za izvajanje betonskih del.

Bodoča HE Solkan bo imela moč 21 MW. V strojnico bosta vgrajeni dve Kaplanovi turbini, vsaka z

močjo 10,5 W in s pretokom 60 kubnih metrov na sekundo. Vodni padec bo znašal 21 metrov. Po predvidevanjih bo hidroelektrarna Solkan zgrajena leta 1982.

C. PAVLIN

Na osnovi sklepa 2. seje Odbora za razvoj in organizacijo in predloga komisije za inventivno dejavnost v GIP Gradis se razpiše javni natečaj za rešitve posameznih perečih tehnoloških problemov.

Namen tega natečaja je spodbujati vse delavce TOZD in delavce skupnih služb v GIP Gradis k izumljanju, odkrivanju in uveljavljanju novih koristnih predlogov za rešitve na področju

- gradbene tehnologije
- organizacije proizvodnje
- ekonomske poslovanja
- samoupravne ureditve
- drugih področij, ki omogočajo prihranke (tudi preprečitev škode)

Zato razpisujemo

Natečaj

za rešitve naslednjih nalog:

1. Skladiščenje opazov, odrskih cevi, stojk in drugih opažnih elementov na gradbišču
2. Enotna gradbiščna napisna tabla
3. Alternativni materiali za opaže (les, plastika, aluminij, itd.) — ekonomske rešitve
4. Rešitev montaže YU-nosilcev do 6 metrov brez vmesnega podpiranja

Pogoji natečaja so sledeči:

Od avtorjev natečaja pričakujemo:

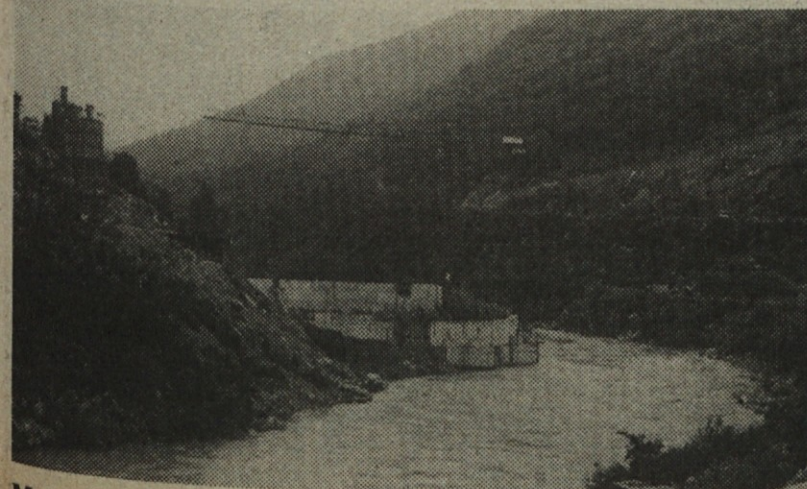
Ustrezne tehnične rešitve, ki naj upoštevajo veljavno zakonodajo, zlasti pa predpise s področja varstva pri delu, ekonomiko in pravilen izbor materiala, naj avtorji pošljejo v roku 90 dni v Razvojno organizacijsko službo v GIP GRADIS, 61000 Ljubljana, Šmartinska 134 a.

Natečaja se lahko udeležijo vsi delavci TOZD GIP GRADIS in DSSS.

Za vse izbrane idejne rešitve naštetih naslovnih tem razpisujemo 3 nagrade v višini

1. nagrada	10.000
2. nagrada	7.000
3. nagrada	5.000

Komisija za inventivno dejavnost bo o rezultatih natečaja obvestila vse avtorje najkasneje 30 dni po zaključku natečaja.

Muhasto vreme je letos dostikrat ponagajalo graditeljem HE Solkan, delavcem Nizkih gradenj iz Maribora

5. seja Predsedstva konference OOZS GIP Gradis

Na svoji 5. redni seji je Predsedstvo OOZS Gradisa razpravljalo o vrsti žgočih vprašanj, ki so značilne za današnji gospodarski trenutek, o položaju Gradisa v slovenskem gradbeništvu in gospodarstvu ter o pripravah na II. konferenco slovenskih sindikatov, o 35. obletnici Gradisa in ostali tekoči problematiki.

Uvodoma sta tovarišica Milka Kloboves in tovariš Ervin Schwarzbartl pojasnila bistvene spremembe Samoupravnega sporazuma o združitvi v GIP Gradis in pa podrobneje pojasnila nekatera vprašanja, kot so: urejanje odnosov tozd — delovna organizacija, odnosov tozd — delovna skupnost skupne službe. V razpravi, pa je bilo predvsem poudarjeno, da je potrebno v tozdih organizirati temeljite razprave, da ne bi kasneje v fazi sprejemanja prihajalo do ovir zaradi novih nerazjasnenih vprašanj. Zato mora v času razprave, oz. po razpravi biti opravljena popolna uskladitev stališč temeljnih organizacij. Za pomoč in ob vseh odprtih vprašanjih naj se vse OOZS poslužujejo nasvetov in pomoči Komisije za pripravo predlogov in organiziranje razprave Samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo GIP Gradis.

O pripravah na sprejem Samoupravnega sporazuma o temeljih plana delovne organizacije sta poročala tov. Ivan Polak in tov. Stane Uhan.

Tovariš Polak se je dotaknil vprašanj katerim moramo v sindikatu posvetiti posebno pozornost, a to so:

- gospodarska problematika,
- informiranje,
- stanovanjska problematika,
- počitniški domovi, gre za vzdrževanje obstoječih in za razrešitev kapacitet ter za usmeritev na ekonomske cene penziona, kar bo zahtevalo pripravo sistema subvencij,
- športni rekreaciji,
- socialnem varstvu.

Tovariš Uhan je poudaril nekatere stabilizacijske elemente, ki bodo vnešeni v srednjeročni plan, saj sprejemanje plana sovpada z obdobjem resnih ukrepov na področju stabilizacije. Samoupravni sporazum samo nakazuje, oz. narekuje reševanje posameznih vprašanj, konkretne rešitve pa se urejajo z drugimi akti, kot so pravilniki, plani, programi itd. V fazi razprave mora biti opravljena maksimalna uskladitev. Temelje plana moramo sprejeti z referendumom na vsakem tozdu, Samoupravni sporazum o temeljih plana pa sprejme delavski svet delovne organizacije po predhodni potrditvi delavskih svetov temeljnih organizacij.

Nadalje se je predsedstvo konference OOZS dotaknilo analize

osebnih dohodkov z analizo vzrokov obstoječega stanja. O tej problematiki je poročal tov. Stane Uhan, ki je prikazal nekatere dolgoletne trende gibanja dohodka in osebnih dohodkov v Gradisu v primerjavi z gradbeništvom Slovenije in gospodarstvom Slovenije. Iz teh primerjav je razvidno, da je delež osebnih dohodkov Gradisa v slovenskem gradbeništvu, oz. gospodarstvu vedno zastajal za deležem dohodka. Za izboljšanje stanja je predlagal naslednje možne ukrepe:

1. Tozdi, ki so bili letos uspešni in bodo to lahko tudi v prihodnje, naj proučijo odločitve, da razporedijo sredstva za osebne dohodke do najvišje možne višine po merilih.
2. Sedaj uspešni tozdi, vendar s slabo perspektivo, naj analizirajo možnosti in na osnovi analize povišajo sredstva za osebne dohodke.
3. Slabe temeljne organizacije, ki tudi v perspektivi ne morejo računati na izboljšanje, morajo pripra-

viti interne (sanacijske programe gibanja obsega del, dohodka in osebnih dohodkov.

Kot dolgoročne ukrepe, ki bodo vnešeni v plan za obdobje 1981—85 je tovariš Uhan poudaril predvsem naslednje:

- povečati delež osebnih dohodkov po učinku,
- preprečiti neutemeljneo povečanje vrednotenja del in izpolnjevanje PMS metodo predvsem na račun pogojev dela,
- izpopolnjevati vse tri oblike delitve po delu in rezultatih dela (normiranje, ocenjevanje, organizatorji dela),
- osebni dohodki iz minulega dela,
- osebni odhodki na osnovi inovacij — izpopolnjevanje obstoječega pravilnika.

V razpravi na to temo je bilo še posebej izpostavljeno dejstvo, da smo v preteklosti o vprašanjih delitve osebnih dohodkov že sprejeli

vrsto sklepov in usmeritev, vendar se v praksi stvari prepočasno spreminjajo. Kritizirana je bila tudi praksa, da se v času slabih rezultatov in nizkega dohodka najprej omejujejo oblike delitve po delu, čeprav bi moralo biti nasprotno, saj bi na ta način izpostavili slabe delavce.

Predsedstvo konference OOZS je sprejelo tudi program aktivnosti v pripravah na drugo konferenco sindikatov Slovenije. Program in naloge objavljamo obširno na drugi strani Gradisovega vestnika.

Na koncu je predsedstvo odobrilo poročilo stroškov za izvedbo XXVI. letnih športnih iger Gradisa, ki so bile v Kopru, ob tem pa je tudi sprejelo sklep, da naj Komisija za šport in rekreacijo dopolni Poslovnik o športni aktivnosti v GIP Gradis z določili iz katerih bo natančno razvidno, katere stroške v zvezi z organizacijo športnih iger krije Konferenca OOZS iz združenih sredstev za delovanje konference.

vm, cp

Izmenjava učencev Bytostav-Gradis

Tudi letos je bila tradicionalna izmenjava najboljših učencev našega podjetja in podjetja Bytostav iz Ostrave v ČSSR. Vendar je bil program te izmenjave v letošnjem letu nekoliko dopolnjen.

Letos je bilo prvič v to strokovno ekskurzijo vključeno enotedensko proizvodno delo. Češki učenci so delali na gradbišču Slovenijalesa, kjer gradi TOZD GE Ljubljana poslovni objekt in v Kovinskih obratih. Delali so pod strokovnim vodstvom naših inštruktorjev. Po enotedenskem proizvodnem delu so odšli v počitniški dom v Ankaranu in tam preživeli štirinajstdnevne počitnice. Vmes so si ogledali naš počitniški dom v Poreču in nekatera druga mesta vzdolž obale. Ogledali so si tudi Postojnsko jamo. V letošnji program je bil vključen ogled naše lepe Gorenjske tja do Bleda. Spotoma so obiskali Begunje, ki so znane iz časa nemške okupacije. Preden pa so zapustili našo deželo je bil poslovilni večer na Pohorju.

Naši učenci, ki so bili na Češkem, pa so teden dni bili na proizvodnem delu v Jeseniku. Tam so delali na adaptaciji počitniškega doma in pri montaži počitniških hiš. Tako so si učenci obojestransko izmenjali in pridobili izkušnje o načinu gradnje in tehnologije. Ostalih štirinajst dni pa so naši učenci preživeli v Malenovicah v počitniškem domu podjetja

Bytostav. Od tam pa so obiskovali in si ogledovali zgodovinske znamenitosti te prijateljske dežele, ogledali so si tudi »zlato Prago« in tovarno avtomobilov Tatra v Koprivnicah. Na teh strokovnih ekskurzijah niso pozabili na športno življenje učencev. Odigrali so dve tekmi, eno v Malenovicah drugo v Ljubljani. V Ljubljani na igrišču Doma tehničnih šol so si učenci po prijateljski tekmi izmenjali tradicionalna darila. Naši učenci iz Doma učencev v Kvedrovi 19 so obogatili vitrino s še enim po-

kalom, češkim učencem pa so izročili v spomin nogometno žogo z avtogrami naše ekipe.

To je samo droben prikaz programa in koristnosti teh strokovnih ekskurzij. Ne smemo pozabiti na ostale pomembne faktorje kot so: spoznavanje mladih obeh prijateljskih dežel, izmenjava delovnih in drugih izkušenj ter sklepanja trajnih prijateljskih vezi med vrstniki, kar pričajo njihova poznejša dopisovanja.

Pajtak Andrija

Po končanem srečanju na igrišču Doma tehničnih šol

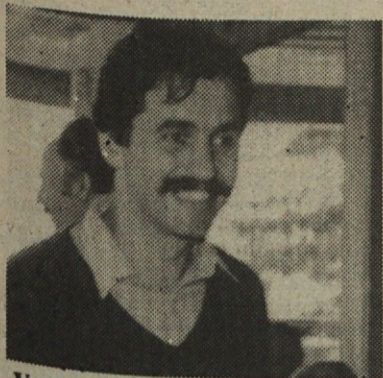
Slovenijales — poslovni center

Likofa so se udeležili vsi delavci, ki gradijo poslovno stavbo Slovenijalesa

Likof na Slovenijalesu

Konec junija, tako kot je bilo predvideno, so delavci TOZD GE Ljubljana postavili smrečice na zadnjo ploščo poslovnega centra Slovenijales in s tem naznanili konec tretje faze gradnje. Likofa so se udeležili predstavniki investitorja, tj.

Vodja gradbišča poslovnega centra Slovenijales inž. Janez Kratner

300 in 850 opažev vseh velikosti odprtin. Okrog jeder je skeletna konstrukcija, ki sestoji iz stebrov MB 500 in 500 do 700 kilogramov armature na kubični meter betona. V glavo stebrov so položeni I nosilci.

Vse vertikalne komunikacije bodo v obeh jedrih: v vsakem jedru po šest dvigal (tri osebna, eno tovarno in dva poštna), stopnišče in vse vertikalne instalacije.

Omeniti moramo tudi to, da je likof veljal le za severni del objekta, kajti južni del naj bi bil zgrajen do tretje faze dva meseca pozneje.

Na severnem delu poslovnega centra Slovenijales se bo ves čas delalo še bolj intenzivno, tako da bi le-ta bil dograjen do konca letošnjega leta, južni del pa v naslednjem letu. Takšen način gradnje je možen zato, ker sta severni in južni del objekta funkcionalno popolnoma ločena.

C. PAVLIN

Vse navzoče je pozdravil generalni direktor Slovenijalesa tov. Šterc

Slovenijalesa na čelu z generalnim direktorjem Šterom, predstavniki Gradisa in vsi delavci, ki sodelujejo pri gradnji.

Vse prisotne je v kratkem nagovoru pozdravil direktor Slovenijalesa Šter in se pohvalno izrazil o kvaliteti dela in hitrosti, s katero naši delavci gradijo njihovo poslovno stavbo.

Poslovni center Slovenijalesa bo imel 47.000 bruto kvadratnih metrov površine. V tej 10-nadstropni poslovni stavbi bo zaposleno okoli 1.800 delavcev Slovenijalesa, ki so sedaj dislocirani na različnih krajih Ljubljane. Predvidena investicijska vrednost objekta je okoli 5709 milijonov dinarjev.

Gradnja objekta je precej zahtevna. Na branastih konstrukcijah sta bili s tehnologijo drsnih opažev izdelani jedri objekta v višini 42 metrov. Obe jedri dolžine in širine 16 metrov sta bili izdelani v rekordnem času. Pri drsenju je bilo v vsako jedro vgrajeno po 300 ton armature, 1.800 kubičnih metrov betona MB

Predstavniki investitorja in izvajalca del pod smrečico na poslovnem centru Slovenijalesa

Položaj delavcev pri izvajanju investicijskih del v tujini

Predsedstvo konference OOZS je na svoji 4. seji med drugim obravnavalo tudi trenutni položaj in prihodnjo usmerjenost in perspektive Gradisa pri izvajanju investicijskih del v tujini.

Pomembnost teh vprašanj potrjuje tudi dejstvo, da je o položaju delavcev pri izvajanju investicijskih del v tujini razpravljala tudi Svet zveze sindikatov Jugoslavije na seji v začetku aprila. Navedena problematika je bila na seji Sveta obravnavana iz vseh zornih kotov, od samoupravnega organiziranja, aktivnosti sindikata pa do nalog, ki so še pred sindikalnimi organizacijami.

Za samoupravno organiziranje delavcev pri izvajanju investicijskih del v tujini je značilna različnost pristopov k reševanju tega vprašanja.

Najpogostejše so naslednje oblike organiziranja investicijske dejavnosti v tujini:

- v okviru delovne organizacije v tujini se organizira temeljna organizacija združenega dela za izvajanje del v tujini, v kateri združujejo delo delavci iz drugih temeljnih organizacij in delovne skupnosti v okviru delovne organizacije;

- delovna organizacija s posebnim samoupravnim splošnim aktom organizira obrat za izvajanje del v tujini brez statusa temeljne organizacije združenega dela;

- temeljne organizacije oz. delovne organizacije organizirajo gradbišča v eni ali v več državah;

- določeno število organizacij združenega dela občasno izvaja dela v tujini z manjšim številom delavcev, organiziranih v delovno enoto, pri čemer o vseh vprašanih poslovanja odločajo samoupravni organi v domovini.

Pri vseh teh oblikah organiziranja delavcev v tujini pa so ugotovili, da razvoj samoupravnih socialističnih odnosov v delih organizacij združenega dela v tujini v celoti zaostaja za doseženim v domovini, čeprav so nekateri pozitivni premiki prisotni. Značilno je, da je stanje v delih OOZD v tujini znatno boljše tam, kjer družbenopolitične organizacije in posebej sindikat matičnih organizacij v domovini aktivneje sodelujejo v izgradnji družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov. Iz tega sledi, da se boljša organiziranost sindikata v delovnih enotah v tujini postavlja v ospredje kot del celovite samoupravne organiziranosti in ustvarjanja ustavnega položaja delovnih ljudi v delih združenega dela v tujini.

Nadaljnja značilnost samoupravnih odnosov pri izvajanju investicijskih del v tujini je nezadovoljiva zastopnost delavcev delovnih enot v tujini v samoupravnih organih in or-

ganih družbenopolitičnih organizacij v matičnih TOZD oz. delovni organizaciji, kar se opravičuje z veliko oddaljenostjo in s tem povezanimi stroški potovanja in tudi z dejstvom, da delavci delajo v tujini povprečno eno do dve leti. Takšna praksa pa je v nasprotju s temeljnimi ustavnimi usmeritvami in zakonom o združenem delu.

Ko gre za odločanje delavcev so težave izrazitejše pri uresničevanju načela delitve po delu in rezultatih dela. Na tem področju so doseženi rezultati skromni, čeprav je rok za usklajevanje teh vprašanj z zakonom o združenem delu že potekel. Zato je še vedno prisotno plačevanje po času, prebitem na delu, po kvalifikaciji, strokovni izobrazbi ipd.

Vsa ta vprašanja navajamo zato, ker so več ali manj prisotna tudi v Gradisu. Konferenca OOZS je zadnje leto sicer večkrat načenjala vprašanje položaja delavcev pri izvajanju investicijskih del v tujini, vendar pozitivni premiki samo z aktivnostjo na ravni konference niso mogoči, če tudi osnovne organizacije ZS teh vprašanj ne bodo izpostavile kot prioritete naloge in če v temeljnih organizacijah ne bodo izvajanja investicijskih del v tujini sprejeli kot sestavnega dela svoje poslovne politike. Doslej smo delo v tujini največkrat jemali kot neprijetno obveznost, ko je bilo potrebno zagotoviti kadre za izvajanje del v tujini.

Pričakujemo, da bomo s sprejemom nekaterih samoupravnih aktov, ki so v pripravi, do neke mere ustvarili pogoje za občutnejše pozitivne premike pri izvajanju investicijskih del v tujini. Na komercialnem področju so izgledi dobri, preostane nam le, da se »strokovno«, kadrovsko in samoupravno tako organiziramo, da bomo pri izvajanju in-

vesticijskih del v tujini tudi uspešni«, kot je bilo ugotovljeno tudi na 4. seji predsedstva konference OOZS.

Da bi to dosegli pa se moramo v sindikatu nemudoma lotiti nekaterih konkretnih aktivnosti, ki se v naših pogojih kažejo predvsem v naslednjem:

1. povečati moramo aktivnost pri jačanju samoupravnega položaja delavcev v delovnih enotah, ki izvajajo investicijska dela v tujini, pri čemer moramo doseči, da bodo tem delavcem ustvarjene enake možnosti pri uresničevanju samoupravljanja kot delavcem v domovini. Ob tem moramo posebej poudarjati:
 - potrebo po ustrezni samoupravni organiziranosti za delo v tujini;

- zagotoviti moramo ustrezno zastopnost delavcev delovnih enot v tujini v samoupravnih organih matičnega TOZD oz. delovne organizacije;

- posebej se moramo zavzeti, da bodo delavci odhajali na delo v tujino ustrezno obveščeni o družbenopolitičnih in drugih pogojih dela v tujini;

- pojačati moramo delo družbenopolitičnih organizacij, posebno sindikata v delovnih enotah v tujini;

- boriti se moramo za uveljavljanje principa delitve po delu in rezultatih dela, pri čemer je potrebno upoštevati vse elemente, ki vplivajo na višino osebnega dohodka delavca kot so: količina in kvaliteta opravljenega dela, pogoji dela, prihranki pri delu ipd.

2. pri zagotavljanju ustreznih življenjskih in delovnih pogojev delavcev pri izvajanju investicijskih del v tujini bomo posebej pozorni na to:

- da bomo za delavce v tujini

zgotovili ustrezne oblike kulturno-zabavnih aktivnosti;

- da bomo skrbeli za takšno razporejanje delovnega časa, kot to določa zakon in samoupravni splošni akti;

- da bomo z našim delom in obnašanjem čuvali in negovali ugled in položaj Jugoslavije v mednarodnih odnosih;

- da bomo prispevali h krepitvi družbene samozaščite z upoštevanjem dogovorjenih kriterijev pri izbiri delavcev za delo v tujini;

- glede na odločujočo vlogo sindikata pri reševanju vseh problemov, s katerimi se srečujemo pri izvajanju investicijskih del v tujini, bomo krepili in razvijali organiziranost sindikata;

- z ustanavljanjem sindikalnih organizacij v delovnih enotah v tujini in z njihovo politično usposobljenostjo za akcijsko in učinkovito delovanje;

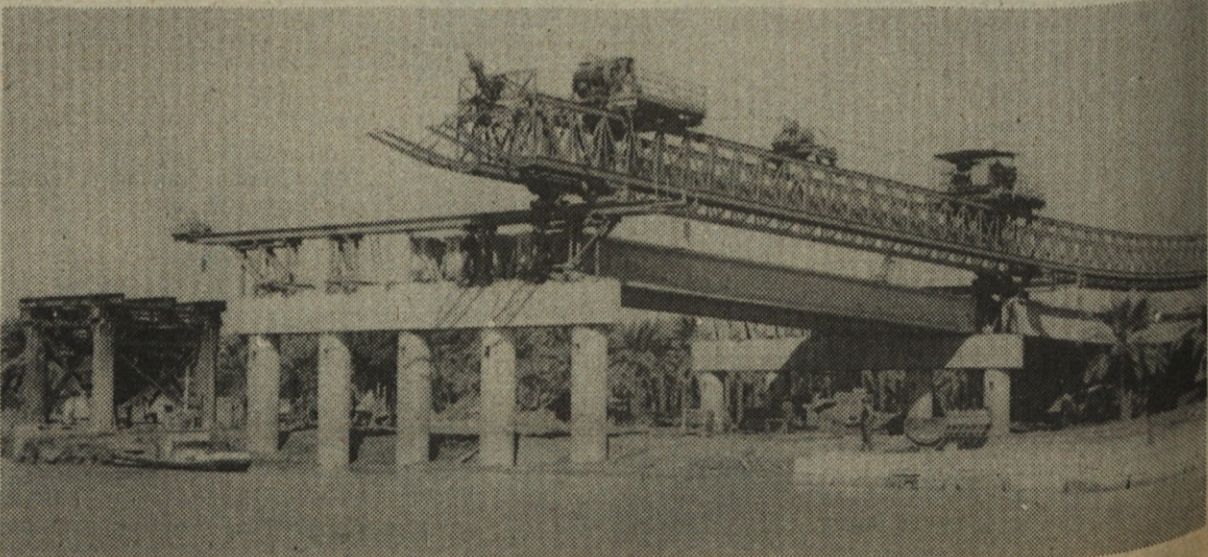
- z usmerjanjem delovanja sindikalnih organizacij v delovnih enotah na ključna vprašanja izgradnje socialističnih samoupravnih odnosov in na uresničevanje samoupravljanja delavcev;

- zagotavljali bomo povezanost organizacije v tujini in doma pri reševanju skupnih vprašanj.

Vsa ta in še mnoga druga vprašanja bomo morali upoštevati tudi v razpravah o planih za naslednje srednjeročno obdobje.

Ob spoznanju, da so pogoji, v katerih pridobivamo in izvajamo dela v tujini vse prej kot ugodni, in da se tekma na tem področju še zaostrojuje, je nujna dobra organiziranost, konkretna politična aktivnost, pa tudi tesna povezanost vseh organizacij, ki na kakšen koli način sodelujejo pri izvajanju investicijskih del v tujini.

VALTER MASTEN

Montaža nosilcev v Amari

Zbor preživelih borcev »Prve tankovske brigade« ob 35. letnici

Tanki so v narodnoosvobodilni vojni mnogo prispevali k izgonu sovražnika in ohranili marsikatero življenje

Gradisovci med prvimi tankisti

16. julij, rojstni dan Prve tankovske brigade

Šestintrideset let je minilo, od kar je bila z ukazom vrhovnega komandanta narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije tovariša Tita, formirana Prva tan-

kovska brigada. Njeni zarodki segajo v saharški pesek in Bližnji vzhod.

Sestava te brigade je bila zelo peštra. Zastopane so bile skoraj vse

narodnosti iz Jugoslavije. V največjem številu so bili zastopani primorski Slovenci ter Istrijani. Torej tisti, ki so bili dolga leta pod italijansko okupacijo in so bili mobilizirani v italijansko vojsko ter poslani v takratne italijanske kolonije v Afriki in Aziji. Druga svetovna vojna jih je odrezala od domovine in so tako ostali po kapitulaciji v Afriki.

Manjše število tankistov je bilo Štajercev in Gorenjcev, ki pa so padli pod nemško okupacijsko cono ter bili mobilizirani v nemško vojsko in poslani na afriško bojišče.

Ostale narodnosti pa so prišle po raznih naključjih v Afriko in Bližnji vzhod in potem tudi v sestavo Prve tankovske brigade.

Že ob koncu leta 1943 je med jugoslovanske tankiste v Afriki in Bližnjem vzhodu prodrla vest o partizanih, ki se bojujejo na okupiranem ozemlju Jugoslavije, vendar kaj več ni bilo znanega. V letu 1944 pa se je slišalo že nekaj več. Nekateri naši fantje, ki so bili v angleški vojski na radijskih zvezah so ujeli tudi kako vest iz Jugoslavije. Zavezniki so vedeli veliko več, toda za osvobodilni boj naših narodov niso gojili kakih večjih simpatij.

Med našimi ljudmi je vznikla želja, da bi se na nek način priključili partizanom v Jugoslaviji in pomagali k čimprejšnji osvoboditvi domovine. Ščasoma so se formirale skupine in pripravljale načrte za odhod v Jugoslavijo. Vsi ti načrti so bili v tajnosti.

Čas je prinesel svoje. Velika želja in nestrpnost je prodrla v javnost. Postavljena je bila zahteva, da se vsem tistim Jugoslovanom, ki želijo k partizanom, omogoči odhod v Jugoslavijo.

Po daljših zapletih in na intervencijo partizanske misije so zavezniki

organizirali tečaje za določene rodove vojske, ki bi sodelovali v zaključnih bojih v Jugoslaviji. Priredili so tečaj za tankiste, aviatičarje in topničarje. Te tečaje je obiskalo zelo veliko število naših rojakov, vendar vseeno ne vsi. Po zaključku tečajev so bile še praktične vaje, nato pa odhod čez lužo v Italijo.

Tako se je v Italiji, 16. julija 1944, leta, formirala Prva tankovska brigada, ki je nato odšla v domovino in se s svojim modernim orožjem priključila partizanskim enotam.

Pot Prve tankovske brigade je bila dolga. Tankisti so sodelovali pri osvobajanju naših krajev od Dubrovnika pa do Trsta. Znano je tudi, da je nekaj tankov prišlo tudi na avstrijsko Koroško.

Moram omeniti, da so bili pripadniki Prve tankovske brigade tudi naši Gradisovci. Nekaj jih je že odšlo v zaslužni pokoj. Morda bi bilo zanimivo, da zvemo za njihova imena:

Franc Stramšek, sedaj v pokoju, je bil v preskrbovalni enoti.

Ernest Gregorič in **Franc Erjavec**, oba v pokoju, sta bila šoferja v enoti, ki je oskrbovala tanke in oklopna vozila z municijo in gorivom.

Rupert Babič je bil v brigadni mehanični delavnici kot mehanik.

Ludvik Šnajder pa je bil voznik tanka v operativni borbeni enoti, torej večni operativec. Morda je še kdo, toda naj oprost, da ni omenjen, ker se ne poznamo. Vsekakor bi bilo zaželeno, da bi se spoznali vsi pripadniki Prve tankovske, ki še delamo v Gradisu, ali pa so Gradisovi upokojenci.

V imenu uredništva Gradisovega vestnika čestitamo vsem tankistom za njihov praznik, 16. julij, dan Prve tankovske brigade.

Lušna

Trenutek pred nogometnim srečanjem gradisove ekipe Amara s švicarsko ekipo Sulzer

Mladinci v DE Amara II

Naša mladinska organizacija je bila osnovana v mesecu novembru 1979. leta. Od tedaj uspešno deluje pod vodstvom Perković Štefana. Organizirana je v okviru OO sindikata. Naše akcije zajemajo delovanje v okviru naše delovne enote, navezujemo stike z ostalimi jugoslovanskimi organizacijami in podjetji, tujimi firmami in iraškimi organizacijami. OO sindikata nam nudi organizacijsko in finančno pomoč.

Soočamo se tudi s problemi, ki ovirajo naše delovanje. Nekateri od njih so:

— premajhna zainteresiranost nekaterih mladincev,

— pomanjkanje tehničnih sredstev,

— komuniciranje z zunanjimi organizacijami itd.

Kljub težavam je naše delo dokaj

uspešno. V obdobju obstoja smo organizirali sledeče akcije:

— več športnih srečanj s tujimi firmami in domačimi (nogomet, odbojka, šah, namizni tenis, itd),

— organiziranje več delovnih akcij (čiščenje okolja, urejanje športnih terenov),

— sodelovanje v prvomajski paradi v Amari,

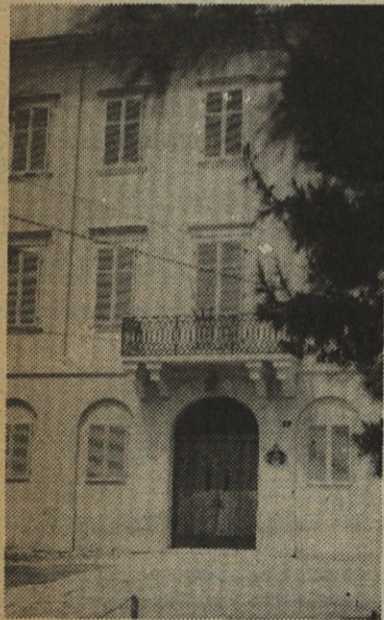
— organizacija zabavnih četrtkovih večerov in kviza znanja, itd.

Delo naše OOSMS je koristno v več pogledih. Spodbuja prijateljstvo med nami samimi, razširja stike z vsemi, ki so pripravljeni sodelovati in povečuje ugled našega podjetja kot tudi Jugoslavije.

V prihodnosti nas čaka še precej dela. Upamo, da bomo s pomočjo vseh dejavnikov temu kos.

Predsednik OO ZSMS v Iraku
Perković Stjepan

Gradisovci na dopustu v Ankaranu in Poreču

Letos je dom v Poreču dobil med drugim tudi lepši zunanji videz

Letošnjo poletno dopustniško sezono smo v Gradisu začeli z povečanim številom ležišč v naših počitniških domovih, saj smo zgradili nov dom v Biogradu na moru. Tako je sedaj kapaciteta v vseh štirih počitniških domovih (Ankaran, Poreč, Pohorje in Biograd na moru) 320 ležišč, kar pomeni da od 10. junija do 17. septembra, ko so vsi štirje domovi tudi odprti lahko v njih letuje okoli 3200 naših delavcev in članov njihovih družin, ali drugače povedano, kapacitete naših domov zadovoljujejo v omenjenem terminu okoli 800 naših delavcev, kar pomeni, da v domovih lahko letuje približno vsaki deseti gradisovec.

Počitniški dom v Poreču je letos po dolgem času sprejel goste prenovljen. Dom je dobil novo fasado, vse sobe so prepleškane, kakor tudi vsa okna in polkne. Streha je popravljena, pa tudi vse inštalacije v domu. Sobe za osebje so funkcionalno preurejene in tudi pralnica, likalnica in skladišče. V lepo urejenem vrtu so v senco postavljene lesene mize in klopi, katerih so se vsi gosti izredno razveselili, saj so precej zasedene v času največje pripeke.

Možnosti za rekreacijo so v Poreču zaradi prostorske stiske omejene. Dom premore eno mizo za namizni tenis in pa rusko kegljišče. Starejši Gradisovci vedo povedati da je imel dom pred leti tudi svoj čoln z motorjem, danes pa bi bili zadovoljni tudi z nekaj sandolinsi. Drugi pa predlagajo, da mogoče ne bi bilo slabo organizirati kakšen plavalni tečaj.

S hrano in postrežbo so vsi zadovoljni. Tisti, ki so bili v domu že lansko leto povejo, da je letos pecivo neprimerno boljše. Hitro smo odkrili zakaj je tako. Lani so pecivo vozili iz slaščičarne v Poreču, letos pa ga sama pripravlja glavna kuharica **Marija Marinšek**. O njenih sadnih pudingih smo slišali tudi samo pohvalno.

Tudi počitniški dom v Ankaranu, oziroma njegove hišice so v poletnih mesecih polne Gradisovih delavcev. V devetih hišicah je 100 ležišč v eno, dvo, tro in štiri posteljnih sobah. S površino 44.000 kvadratnih metrov nudi vsem dopustnikom obilo prostora za sprehode, šport in rekreacijo.

Osebje počitniškega doma v Poreču z upravnikom Janijem Klančarjem (tretji z desne) in glavno kuharico Marijo Marinšek (druga z leve)

Če bi imeli v Poreču več lesenih ležalnikov za sončenje bi bili dopustniki še bolj zadovoljni

Pa naj kdo še reče, da v Gradisu nismo fejš fantje...

Malo rekreacije na dopustu tudi ne škodi

o, ter predvsem mir v senci iglavcev
n figovcev.

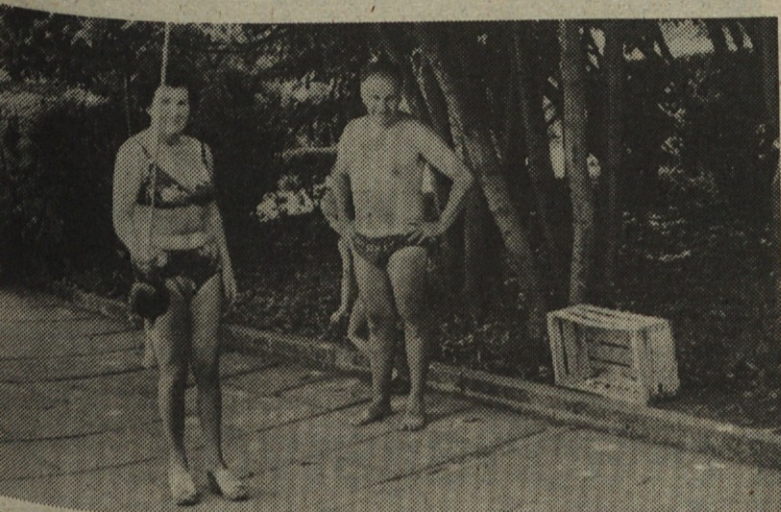
»Tudi letos smo imeli nekaj težav
zaposlovanjem kadrov v domu«, je
povedal upravnik počitniškega
doma v Ankaranu **Maks Kuder**,
vendar smo do prihoda prvih go-
stov tudi to vrzel uspeli nekako za-

mašiti. Imamo odličnega kuharja, ki
je bil že lansko leto v Ankaranu. To
je **Toni Tomažič**, in prav dober
kuhar pomeni že skoraj polovico
uspeha pri gostih in njihovega do-
brega počutja pri nas.«

Ker so vse plaže na naši obali
javne, tako je tudi naša plaža v An-
karanu dostopna vsem turistom in to

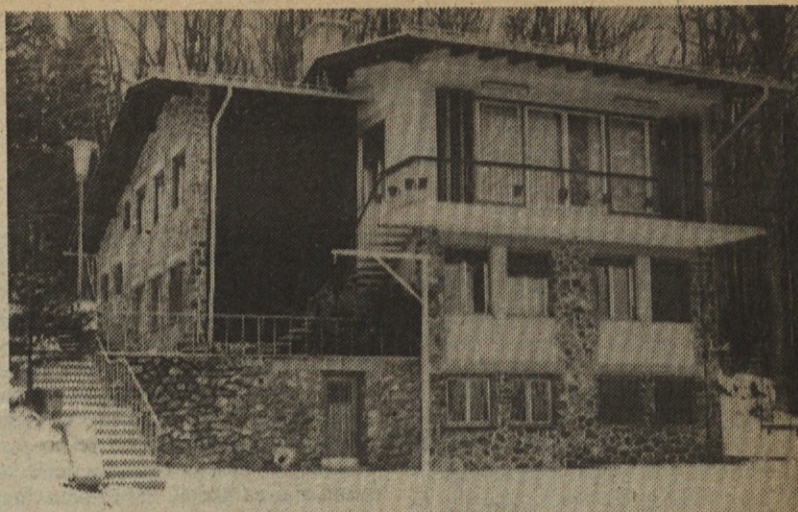
Polgoletni sodelavec Gradisovega vestnika **Ludvik Šnajder** tudi na dopustu
je more brez časopisa

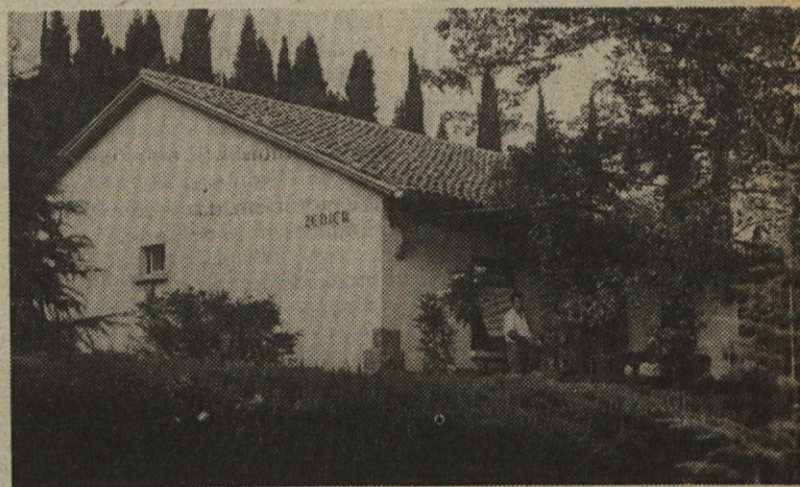
Nekateri so postali kar pravi mojstri v igranju na ruskem kegljišču

Včasih smo vrgli tudi kakšno partijo plastičnega balinčka

Počitniški dom na Pohorju

Ena izmed hišic v Ankaranu

Na Ankaransko plažo večkrat zaidejo nezaželeni gosti — glasni študenti in
mirne nudistke ter vznemirjajo naše goste

dostikrat moti naše delavce. Na
plažo večkrat pridejo skupine gla-
snihih študentov iz sosednega Štu-
dentskega kampa, ali pa celo nudistke,
ki včasih povzročijo dosti hude
krvi na naši plaži.

To je bilo le nekaj utrinkov iz
naših počitniških domov v Anka-
ranu in Poreču. Kako pa ste se imeli
v Biogradu na moru? Pišite nam o
svojih vtisih in počutju.

CVETO PAVLIN

Na grobu sina naše revolucije

OO sindikata Gradis UDD Ljubljana je organizirala za svoje delavce enodnevni brezplačni izlet v Beograd. Ožji člani družin zaposlenih ali delavci drugih TOZD pa so prispevali polovico stroškov izleta.

Namen izleta je bil poklonitev oz. mimohod ob grobnici predsednika republike tovariša Tita v Hiši cvetja na Dedinju ter ogled drugih znamenitosti naše prestolnice vezanih za zgodovino in revolucijo glavnega mesta in naših narodov ter nerodnosti.

Tako smo se dne 31. 5. 1980 zjutraj zbrali ob železniški postaji v Ljubljani, od koder smo se nejevoljni zaradi slabega vremena odpeljali proti letališču Brnik, ki nas je tudi sprejel v dežju in mrazu kljub mesecu maju, ko vse cveti in je pomlad na višku. Ob 6.50 smo z letalom Boeing 727 poleteli proti Beogradu. Letalo se je komaj dvignilo na višino 10.000 metrov, stewardese pa pozdravile potnike in podelile tradicionalni napitek, se je že zaslišalo iz zvočnikov: »Blizamo se Beogradu, prosimo potnike, da si pripnejo pasove, čez nekaj minut bomo pristali na beograjskem letališču Surčin.«

Izstopamo iz letala, vreme je isto kot v Ljubljani, ali pa še slabše. Hladno je in lije kot iz vedra. Komaj se prebijemo v letališko zgradbo in počakamo nekaj časa, že nas sprejmeta vodič ter voznik, ki nas popeljeta proti Beogradu in našemu cilju,

grobnici tovariša Tita na Dedinju.

Na Dedinje prispemo točno ob 9.00 uri in se priključimo koloni, ki se je kljub slabemu vremenu disciplinirano s tesnobo v srcu počasi pomikala proti Hiši cvetja v Užiški ulici, v kateri počivajo posmrtni ostanki nam dragega tovariša TITA, ki nas je vodil v vojni in 35 let v miru.

V koloni je videti ljudi vseh starosti in iz vseh krajev naše domovine, ki so prišli, da se poklonijo človeku, za katerega bije srce vseh nas.

Posebno človeka stisne pri srcu, ko vidi stare ljudi, pionirje in otroke, ki se disciplinirano in počasi brez besed, mokri, pomikajo proti enemu samemu cilju, kjer za vedno počiva naš TITO.

Ob 10.30 se nebo nekoliko zjasni in preneha deževati, ob 13.15 pa zapuščamo s tesnobo v srcu in solzo v očeh mesto, h katerem se bomo vedno vračali, mesto večnega počitka našega maršala TITA. Zapuščali smo Hišo cvetja z mislijo: Bilo je častno živeti z njim.

Nato nas je avtobus z vodičem popeljal po mestu do restavracije Gazela, kjer smo približno ob 14.30 imeli kosilo. Po krajšem oddihu smo se mimo Belega dvora odpeljali proti Avali, kjer smo si ogledali monumentalne Meštovičeve kariatide oz. grobnico Neznane junaka.

Spotoma smo si ogledali spomenik svojetskim vojnim veteranom, ki so se z letalom ponesrečili v podnožju Avale. Z Avale smo se nato

odpeljali na znamenito beograjsko trdnjavo Kalemegdan z vojnim muzejem in grobnico naših revolucionarjev (Moše Pijade, Đuro Đakovića, Iva Lole Ribarja in Ivana Milutinovića).

Med vožnjo po našem glavnem mestu smo si ogledali mesta kjer sta bili v času okupacije znani koncentracijski taborišči Sajmište in Banjica. Kako so naši narodi in narodnosti trpeli v času okupacije je dovolj, če povem podatke, da so samo na Banjici Nemci ustrelili okrog 80.000 srbskih rodoljubov.

Vsem izletnikom pa je bilo zelo žal, da si nismo mogli zaradi časovne stiske tudi ogledati Muzej 25. maja, ker se je dan blizal h koncu smo morali pohiteti proti letališču Surčin, kjer smo se poslovili od voznika ter vodiča. Po krajši formalnosti na letališču smo se zopet znašli v letalu, ki nas je poneslo proti Ljubljani.

V imenu udeležencev izleta in v svojem imenu se iskreno zahvaljujem OO sindikata Gradis UDD Ljubljana za enkratno in uspešno organizacijo.

PAJTAK ANDRIJA

Izletniki na Avali

Indok center za graditeljstvo

Pri centralni tehniški knjižnici Univerze Edvard Kardelj v Ljubljani (v nadaljnjem besedilu: CTK) deluje specializirani INDOK center za graditeljstvo — SIC za graditeljstvo. Center je v stiku z več delovnimi organizacijami s tega področja, ki imajo lastne informacijsko dokumentacijske službe za ožja področja graditeljstva, z njimi se dogovarja o sodelovanju zaradi kar najboljše organizacije posredovanja znanstvenih in tehničnih informacij.

SIC za graditeljstvo razpolaga s specializirano bazo podatkov za področje graditeljstva RSWB (Raumordnung, Städtebau Wohnungswesen, Bauwesen — Prostorska ureditev, gradnja mest, stanovanjske vede, gradbene vede) iz ZRN. Baza obsega 60 strokovnih območij s

1000 področnimi skupinami, npr. razvoj prostora, struktura naselja, varstvo okolja, urbanizem, zazidava, planiranje v gradbeništvu, gradbena operativna, gradbeni materiali, gradnja cest, gradnja mostov, itd.

Baza je sestavljena na klasičen način v obliki kartic (letno okrog 23.000) in na magnetnem traku za računalniško obdelavo, ki pri naša okrog 25.000 dokumentov letno. CTK dobiva bazo na magnetnem traku od leta 1978, dalje, leta je prirejena za praktično uporabo.

CTK ima na razpolago tudi bazo podatkov Engineering Index (100.000 dokumentov letno) na magnetnem traku COMPENDEX, ki pokriva vsa tehnična področja. Gradbeništvu je v njem zastopano s približno

17%, kar pomeni 17.000 podatkov letno. Obe bazi R SWB in CROMPENDEX se prekrivata le neznatno in nudita skupaj preko 34.000 podatkov letno s področja graditeljstva.

SDI informacije (selektivna disseminacija informacij) se dajejo na interesne profile uporabnikov, npr. Opažni sistemi, Toplotne izolacije, Akustika v arhitekturi in predstavljajo sodoben način posredovanja znanstvenih in tehničnih informacij. Te informacije vsebovane v najnovejši znanstveni in strokovni literaturi, najčesteje v člankih, pa tudi v reportih, kongresnem gradivu, standardih, knjigah itd. Uporabnik se naroči na SDI informacije podobno kot na revijo. SDI informacije, t.j. sezname strokovne

in znanstvene literature na določen profil, bo naročnik prejemal toliko časa, dokler ne bo javil centru, da obveščanja o novi literaturi na določen profil ne potrebuje več, ker je npr. zaključil raziskavo o opažnih sistemih. Ponavadi pa hkrati naročil nove profile.

SDI informacije posreduje SIC za graditeljstvo prve tri mesece po naročilu brezplačno zaradi možnosti čim boljše oblikovanja profilov, po tem obdobju pa center zaračunava informacije po ceni 450 din po profilu na leto ne glede na število odgovorov.

Za eventualne podrobnejše informacije se lahko obračate na naslov: CENTRALNA TEHNIŠKA KNJIŽNICA, Univerza Edvard Kardelj v Ljubljani, SIC za graditeljstvo, 61000 Ljubljana, Tomšičeva 7-1.

Po svakom sastanku se omladinci tozda GE Ljubljana takmiče u raznim sportskim granama

Aktivni omladinci GE Ljubljana

Omladinska organizacija tozda GE Ljubljana je od 1975. g. počela sa aktivnim radom na svim područjima, posebno na političkom, kulturnom i sportskom području. Izabrali smo vodstvo Saveza socijalističke omladine tozda GE Ljubljana, postavili program rada, kojeg svake godine dopunjavamo i usklađujemo. O svom radu obavještavamo i saradjujemo sa OSS i OOSK GE Ljubljana.

Saradjujivali smo i pratili program rada OK SSO Moste Polje, a krajem 1979 g. smo se preorijentali u OK SSO Ljubljana center, gdje smo nastavili sa aktivnim radom.

Ove godine je naša omladinska organizacija uspješno izvela slijedeće akcije:

- za kulturni praznik Slovenije smo sudjelovali u kulturnom programu, kojeg je na općinskom nivou organizovao OK SSO Moste-Polje,
- napravili smo i uredili tribunu za doček štafete mladosti na trgu Revolucije u Ljubljani,
- u pratnji štafete smo imali zasluženu čast, da član naše omladinske organizacije nosi proletersku zastavu,
- organizirali smo i priredili kulturno-zabavni program za praznik 1. maj i dan OF Slovenskog naroda. Program smo izveli uz pomoć OOS u našem OOUR-u. To su samo neki od izvršenih akcija i zadataka.

Da je aktivnost veća, dokazuju izvršene akcije, a za uspješno izvedene akcije je naša omladinska organizacija dobila priznanje Obćinskog komiteta Saveza socijalističke omladine Ljubljana-Centar.

To priznanje je za nas pohvala i zaduženje za još bolji rad. Da bi što više omladinaca uključili u aktivni rad omladinske organizacije organizirali smo omladinske aktive po sek-

torima. Svaki aktiv ima svoje uže vodstvo, koje prenosi i vraća informacije i organizira akcije.

Zbog rada u smjenama počeli smo sastanke održavati subotom inedeljom, zato da bi na tim sastancima moglo učestvovati što više naših omladinaca. Na kraju svakog sastanka imamo kratak kulturni program, a zatim takmičenje u raznim sportskim granama. Da je takav način radapokazao pozitivne rezultate vidi se iz broja omladinaca, koji na sastancima učestvuju. Taj broj je znatno veći nego prije. Takve oblike sastanaka će naša omladinska organizacija njegovati i u buduću.

Naša omladinska organizacija dobro saradjuje i sa OOSO — Dom učenika, a želja nam je proširiti sudjelovanje i sa drugom omladinskim organizacijama gradisovih tozdova na svim područjima.

Od strane vodstva našega tozda imamo punu moralnu i finansijsku podršku. Svake godine nam uz program rada odobre i finansijski program, a OOS je ove godine ugodila našoj molbi i naša sredstva preuzela na svoj žiro račun — zbog jednostavnijeg korišćenja. Našim akcijama i manifestacijama se odaziva većina radnika, našega tozda, a kulturnom programu za 1. maj je prisustvovao i direktor našeg tozda dipl. inž. Mesarič Štefan, zbog čega smo bili svi još zadovoljniji, kako izvodnjači, tako i prisutni gledaoci. Nadam se da ćemo u buduću još bolje raditi te da će za naš trud svi u kolektivu imati jednako razumijevanje kao do sada.

MILENKO NIKIČ

Zasluženno priznanje našim
mladincem

Ponovno akcija

Sakupljamo sekundarne sirovine

Savez socijalističke omladine Srbije pokrenuo je ponovo akciju sakupljanja sekundarnih sirovina u kojoj mladi dobrovoljnim radom treba da daju praktičan doprinos ostvarivanju politike ekonomske stabilizacije i štednje. Inače, ova akcija bila je prvi put pokrenuta 1976. godine, ali je tada i pored nesumnjivih početnih rezultata i elana koji su mladi ispoljili, ubrzo — zbog raznih subjektivnih i objektivnih slabosti — ugašena.

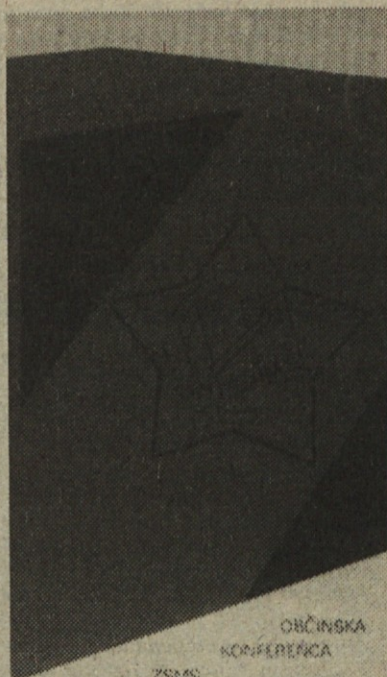
Ovaj put u akciju prikupljanja sekundarnih sirovina ne ide se »grlom u jagode«, kao 1976. kada nije bilo dobre organizacije ni dogovora između omladine i organizacija za sakupljanje i preradu otpadaka. Tada se, naime, sakupljalo sve i svašta, bez obzira da li tu vrstu i te količine otpadaka mogu da preuzme i prerade specijalizovane organizacije u ovoj grani. Zbog toga se i dogodilo da su mladi za kratko vreme sakupili ogromne količine raznog otpada i pretvorili školska dvorišta, prostore oko mesnih zajednica i fabričke krugove u prave deponije koje su dugo ostale neraskrcene jer nije imao ko da ih preuzme i preradi.

Od tada se, međutim, mnogo šta promenilo: složena organizacija udruženog rada »INOS« stasala je za relativno kratko vreme u veliku i dobro opremljenu organizaciju sa 3.300 radnika i godišnjim kapacitetom prerade od 350 hiljada tona — 2,5 puta više nego 1976. godine. Iz akcije 1976. koja nije uspela, stekla su se mnoga iskustva koja će biti korisna za uspešno vodjenje nove akcije. Na prvom mestu pokazalo se da je najvažniji uslov da se mladi i »INOS« precizno dogovore šta će se i u kojim količinama sakupljati zbog tona će se samoupravnim sporazumima između »INOS«-a koji im poslovnice u preko 100 mesta u Srbiji, i općinskih organizacija SSO precizirati svi detalji ove akcije, počev od vrste i količine materijala, do sabirnih mesta i cena za prikupljeni otpad. U ovoj fazi akcije, s obzirom na tehnološke mogućnosti prerade, neće se sakupljati sav otpad, nego samo stari papir, čelik, obojeni metali, staklo i teksil. Dakle, neće se sakupljati drvo, guma, plastika i otpaci životinjskog porekla, mada bi se za pojedine materijale uskoro mogle da stvore tehnološke i ekonomske mogućnosti za prikupljanje i preradu. Ovim sporazumima između »INOS«-a i omladinskih organizacija preciziraće se, takodje, minimalne količine za preuzimanje, način utovara i preuzimanje, način utovara i preuzimanja i svi ostali detalji od značaja za dobru organizaciju akcije koja ne sme da bude kampanjska i ništa ne sme da prepusti stihiji.

Tokom ove akcije mladi u fabrikama, školama i mesnim zajednicama prikupljaće sekundarne sirovine i istovremeno će se takmičiti u izvršavanju jednog nesumnjivo značajnog društvenog i ekonomskog zadatka koji ima i značajan idejnovaspitni efekt. Ne treba zanemariti ni efekat u zaštiti sredine koja se najbolje štiti i unapređuju upravo ovakvim, domaćinskim i racionalnim odnosom prema svim sirovinama.

Posle neprijatnih iskustava iz 1976. ovaj put se mnogo brižljivije i opreznije pristupilo pripremama za akciju. Takodje, za razliku od ranije akcije, društvena klima i podrška koju su mladi pružili sve društveno-političke snage u republici u pokretanju nove akcije, mnogo znače za njeno uspešno vodjenje. I predonošenja formalne odluke o pokretanju akcije u mnogim sredinama u republici, mladi su spontano u dogovoru sa »INOS«-om organizovali i prikupljanje sekundarnih sirovina. Takve uspešne inicijative »odozdo« su, u stvari, i najbolja garantija za uspeh akcije »Sakupljamo sekundarne sirovine«.

Milan Lazarević

priznanje

GRADIS

ZA USPEŠNO I IN POŠTIVOVALNO DELO
U OBĆINSKOJ ORGANIZACIJI ZSMS
LJUBLJANA

OK ZSMS LJUBLJANA CENTER

Gradjevinari — narodni heroji

JOŽE MITRIČ

Mitrič je po zanimanju bio zidar. Rodjen je 24. oktobra 1912. godine u Ljubljani. Član KPJ je od pre drugog svetskog rata. U NOB stupio 1941. godine. Ubijen je pred kraj rata.

Odmah posle okupacije zemlje, Jože kao stariji član KPJ, aktivno radi na pripremi oružanog ustanka. U partizane je otišao aprila 1942. godine i odmah je postavljen za komandira minerskog voda u Notranjskom NOP odred. Bio je odličan miner i zato mu je uspelo da uništi više mostova i poruši prugu Kočevje—Grosuplje. Kasnije, Jože postaje komandant drugog bataljona Krimskog NOP odreda, a osnivanjem »Šerčerjeve brigade« ulazi sa svojim bataljonom u njen sastav. Jože sa svojim bataljonom uspeva da razbije oko 400 italijanskih i belogardijskih vojnika, koji su oktobra 1942. godine napali »Šerčerjevu brigadu«. Na Pokojišču je Jože sa svojim bataljonom zaplenio dosta oružja i municije. Novembra 1942. godine Jožetu polazi za rukom da sa uspehom vodi borbu 24 dana. Jula 1943. godine Jože je sa svojim bataljonom na prednjoj liniji borbe u kojoj su na sektoru Grosuplje učestvovali dve slovenačke brigade — Šerčerjeva i Cankarjeva, nije dozvo-

Jože Mitrič

lio nastupanje mnogo jačem neprijatelju koji je bio potpomognut avijacijom i artiljerijom. Povukao se tek tada kada je bataljonu zapretilo okružavanje i kada je dobio naredjenje za povlačenje. Jože Mitrič je bio veoma sposobna rukovodilac i zato postaje načelnik štaba divizije. Ali, novembra 1944. godine Jože je bio ranjen u prodoru belogradejaca u Belu Krajinu i tom prilikom je ne-

Lado Mavsar

prijatelju pošlo za rukom da zarobi ovog vrsnog rukovodioca. Mučili su ga do bezvesti, urezali mu petokraku na obrazu i mučili ga sve dok nije izdahnuo. 10. novembra 1944. godine. Za narodnog heroja proglašen je 27. novembra 1953. godine.

LADO MAVSAR

Lado Mavsar, zvani Ranko, rođen je 23. juna 1923. godine u Notranju kod Gorice. Bio je zidar i pomoćnik. Za NOB aktivno radi od avgusta 1941. godine. Najpre kao ilegalac prenosi ilegalnu literaturu, sakuplja oružje i municiju, a zatim učestvuje u raznim sabotazama drugim borbenim akcijama protiv okupatora i njegovih pomagača. Krajem 1941. godine Lado se predan i hrabro bori u partizanskim jedinicama, pa uskoro postaje komandir Ribničke čete u kojoj se proslavio svojim junaštvom.

U ovoj četi je bio tokom 1942. godine, a kasnije postaje komandant bataljona Šerčerjeve brigade. Član KPJ je postao 1941. godine. U februaru 1944. godine Lado, sa svojom jedinicom uspeva da odbije šest juriša nemačkih jedinica na Grasnoj Grapi u Pohorju, ali u sedmom jurišu neprijatelja Lado junački gine. Bilo je 20. februara 1944. godine. Tek poče da živi. Za narodnog heroja proglašen je 27. novembra 1953. godine.

M. GEORGIEVSKI

Kako su se čuvali važni dokumenti u vreme NOR-a?

Aktivisti u narodnooslobodilačkog pokreta su pokušavali i veoma često uspevali da od oka i ruku agresora i njegovih slugu sakriju mnoge važne dokumente. To su činili na različite načine. U ovom napisu govorićemo o jednom takvom načinu sakrivanja dragocenih dokumenata naše nedavne slavne prošlosti.

Vera Nenadović u čijem je stanu drug Tito proveo skoro četiri meseca, u svojim sećanjima na ta vremena kaže, da je posle odlaska druga Tita na slobodnu partizansku teritoriju (a drug Tito je na slobodnu teritoriju otišao 16. septembra 1941. godine), u skloništvu svoje kuće našla mnogo papirića. Papirići od dve vrste hartije (žućkasti i zelenkasti) služili su drugu Titu da na njima beleži i piše razne interesantnosti koje su u izveštajima stizale do njega sa terena i mesta gde se već vodila borba za slobodu. Međutim papirićima, kako kaže Vera bilo je i izveštaja koje su donosili kuriri sa raznih strana i predava. Drugu Titu, dok je boravio u njihovoj kući.

Sve te izveštaje Vera je kako sama kaže lepo spakovala i zakopala u bašti. Kako? Isto onako kako je to učinio drug Tito — pakovala ih u tegle.

Drug Tito je pre odlaska iz kuće Vere Nenadović sam sakrio sve važnije pisane dokumente. To je činio tako što je taj materijal pakovao u stakleno tegle koje je zatim hermetički zatvarao i zakopavao u podrumu pod betonsku ploču. Tako su i sačuvani mnogi dragoceni dokumenti iz tadašnje korespondencije koju je drug Tito vodio.

Kako se dobre seća drugarica Vera Nenadović, avgusta meseca 1945. godine lično je ona iskopala sve što je 1941. godine zakopala u bašti. Sve je bilo u savršenom dobrom stanju očuvanosti. I kada je sve to ona odnela drugu Titu 1945. godine, a među tim materijalima je bilo i nešto novaca, drug Tito, se je nasmejao i rekao Veri da nije trebalo novac da zakopava i nakriva jer to nije bio ilegalni materijal. Eto tako su naši ljudi čuvali ono što je bilo od vrednosti.

M. GEORGIEVSKI

V spomin Jožetu Zajku

S težko bolečino v srcu smo spremljali na zadnji poti našega dolgoletnega sodelavca Jožeta Zajka. Polnih 30 let je služil Gradisu kot zvest in dober delavec. S svojim delom je pripomogel že k gradnji tovarne Glinice in aluminija TGA Boris Kidrič v Kidričevem.

Rodil se je 12. 4. 1932 v Placarju pri Ptuj. Kot mlad in krepak delavec se je 8. 5. 1947. leta zaposlil na gradbišču Gradisa v Kidričevem. V letih 1952-1954 je odslužil vojaški rok. Po odslužitvi vojaškega roka se je dne 20. 4. 1959 zaposlil pri takratnem Okrajnem remontnem podjetju

— sedanji TOZD GE Gradnje. Ob delu si je pridobil kvalifikacijo zidarja. Člani našega kolektiva so ga poznali kot dobrega in marljivega delavca.

V TOZD Gradnje Ptuj je bil večkrat izvoljen v najvišje organe upravljanja. Hvaležni smo mu za trud in nesebično pomoč pri učenju mladih delavcev. Potrpežljivo je prenašal vse težave, ki so ga mučile. Tožil je za bolečinami, vendar vedno je dejal: »Saj bo minilo«.

Nikoli ni odklonil najbolj težkih in zahtevnih opravil in vedno je bil pripravljen pomagati.

Dolgo se je upiral hudi bolezni, ki pa mu je iz dneva v dan slabila in krhala njegovo izčrpano telo. Kljub vsem prizadevanjem je dne 5. 7. 1980 ugasnilo življenje, komaj 48 letnemu Jožetu Zajku.

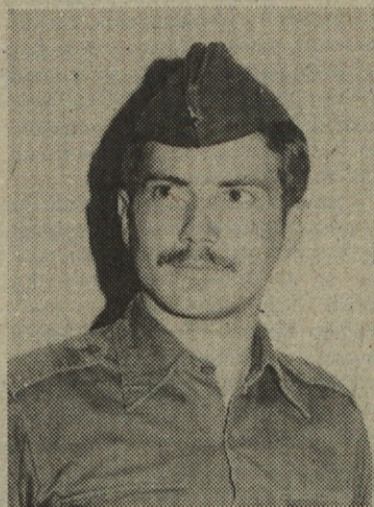
Za njim bo ostala nenadomestljiva praznina v krogu njegovih sodelavcev, posebno pa med domačimi, kjer jim ne bo nihče mogel nadomestiti skrbnega moža in očeta.

V TOZD Gradnje se ga bomo spominjali kot dobrega delavca in tovariša ter ga bomo ohranili v trajnem spominu.

PEMI

Iz vojske nam pišejo

Delavec Kokot Josip, ki služi ka-
drovski rok v Novem Mestu, poz-
dravlja vse delavce v TOZD Grad-
bena enota Maribor, posebno še vse
zaposlene na gradbišču osnovne šole
Zapodrežje. Njegova želja je, da bi
osnovna šola bila zgrajena do pri-
četka šolskega leta, ker je to želja
bodočih šolarjev, ki bodo hodili k
pouku v to šolo.

Veno Filipović

Iz Ajdovščine smo prijeli pismo s pozdravi vojaka Filipovič Vena, ki med drugim piše tudi tole: »Vse najboljše pri delu in v življenju želim vsem delavcem Gradisa, še posebej pa delavcem TOZD GE Ljubljana-okolica. Posebno pozdravljam delovodjo Kralja ter Mehanoviča, Kneževiča, Alagiča in druge KV tesarске mojstre.«

Filipovič Veno
V.P. 1266-6A
65270 Aidovščina

V slovo Rudiju Preglju

Vse delavce našega tozda na Jesenicah je pretresla vest, da je umrl njihov dolgoletni sodelavec Rudi Pregelj. Rojen leta 1909, se je že kot mladenič vključil v napredne revolucionarne tokove, v kar je vložil vse svoje mlade sile.

V Gradis je prišel kot kovač leta 1947 na gradbišče HE Moste, od koder je bil leta 1949 premeščen na Jesenice. Na Jesenicah je vse do svoje upokojitve 8. marca 1969 pridno in strokovno opravljal vsa zahtevna kovaška opravila. Kot dolgoletni član Gradisa je bil poleg vestnega dela na mestu visokokvalificiranega kovača vseskozi aktiven družbenopolitični delavec na nivoju tozda, kakor tudi celotnega Gradisa. Veliko svojega prostega časa je posvetil reševanju raznih problemov za dobrobit kolektiva v osnovni organizaciji sindikata ter v osnovni organizaciji zveze komunistov, kjer je imel različne vodilne funkcije kot sekretar ZK, predsednik sindikata, pred-

sednik upravnega odbora itd. Kot vesten in pošten delavec je vedno stal v ospredju za napredek naše socialistične družbe.

Vsi delavci jeseniškega Gradisa bomo Rudija Preglja ohranili v najlepšem in trajnem spominu.

lijt

Tončku v slovo

Mnogo prerano smo se morali posloviti od Toneta Ramovža, ki mu je nenadna smrt pretrgala življenje. Poln načrtov in želja je zapustil svoje domače, znance in prijatelje. Imel je mnogo dobrih prijateljev, stanovskih tovarišev, ki so mnoga leta delali in živeli skupaj.

Pri Gradisu je bil dolgo šofer, celih 31 let. Neumorno je vrtel volan na vseh naših velikih gradbiščih. Delal je tudi v Črni gori, na takrat najbolj oddaljenem gradbišču.

Bil je priden in vesten delavec. Nikoli ni uporabil besed — »ne grem« ali »ne morem«. Ni mu bilo težko delati ob sobotah in nedeljah, kar ni redkost v času, ko so take velike potrebe po takšnih delih. V zadnjem času je upravljal avtomešalec, po tem delu je bilo vedno veliko povpraševanje, zato je bilo treba delati ob vsakem času, tudi ponoči.

Z izgubo tako vestnega de-

lavca in dobrega tovariša je nastala vrzel, ki se v današnjem času ne da nadomestiti.

Dragi Tone, v spominu boš ostal pri mnogih Gradisovcih, kjer si delal, predvsem pa pri sodelavcih iz SPO.

105

Zahvale

Ob boleči izgubi dragega moža, strica in ata se iskreno zahvaljujemo kolektivu Gradisa Jesenice, OOKZ, OOSZ ter delavcem uprave Gradiš Jesenice za izrečeno sožalje in poklonjene vence.

Še enkrat prav lepa hvala vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena Zorka
in nečakinji z družinama

Ob boleči izgubi drage mame se zahvaljujem tozdoma Strojno prometni obrat in Kovinski obrati Ljubljana za izrečeno sožalje, poklonjene vence in denarno pomoč.

Žalujoči Anton Ronko

Za izrek sožalja in prekrasni venec, ki ste ga darovali mojemu pokojnemu očetu Bogomirju Legatu se najlepše zahvaljujem.

IVICA SMOLČIČ

»Tu pričenja slovenska planinska pot«

Imeti za klobukom, ali na rdečem puloverju, značko slovenske planinske transverzale, to je želja slehernega ljubitelja gora in je postala tudi želja nekaterih članov našega še razmeroma mladega planinskega društva, ki si je zastavilo to zahtevno nalogo. V 5 letih naj bi tisti, ki bi marljivo brusili pete dobili to značko — mimogrede: Komar jo že ima in naskakuje že drugo. No čemu ta uvod boste dejali? Zato, ker so bili prvi, ne toliko težki kakor mokri, koraki že storjeni.

Petek: 23. 5. 1980, ura je dve in petnajst minut. V avtobusu proti Mariboru je rezerviranih osem sedežev za planince Gradisa. Odhod, avtobus se prebija čez prehode za pešce. Kakšna gneča lepo oblečenih mož in žensk v visokih petah, kot da bi hotele biti višje od najvišjih gora. Mi pa v ponošenih pumparicah in okornih gozdaricah. Vendar se počutimo bolj sproščene, saj nas v Mariboru pričakuje zeleno Pohorje. Tja smo namenjeni, da napravimo prve korake poti označene z rdečimi krogi in rdečo enico. Ta znak bo zdaj naš spremljevalec in nas bo popeljal od Maribora do Ankarana. Da ne bo pomote, ne do našega počitniškega doma.

V Mariboru nas pred spodnjo postajo pohorske vzpenjače pričakata kolega iz Kovinskih obratov Maribor Rado Oberleit in Vili Stajan. Nas je torej deset. Že takoj na začetku nas ta pridobitev sodobne tehnike postavi pred težko preizkušnjo. Ob misli na številne kilometre do Kopra se nam zrahljajo sicer trdna načela, toda vseeno se nam tega »prekrška« ni treba sramovati. Stopimo v gondole in se neslišno dvigamo. Pod nami so znani smučarski tereni, kjer se vsako leto vrle smučarke svega sveta podijo za »zlato lisico«. Ob izstopu zagledamo na stavbi ploščo z napisom »Gradis 1961«, ki nas opozori, da je pri gradnji vzpenjače sodelovalo tudi naše podjetje.

Smo na izhodišni točki. Na to nas opozori tabla z napisom »Tu pričenja slovenska planinska pot«. Obhajajo nas občutki zadovoljstva in ob izmenjavi besed se počasi ogrevamo.

Noben korak ne zahteva posebne napora, med debli mogočnih smrek se počutimo kot sprehajalec v parku. Mimogrede smo pred Mariborsko kočo na 1080 metrov nadmorske višine. Tu opravimo prvo kontrolo. V transverzalne knjižice dobimo prvi žig. Skodelica čaja in naprej do Ruške koče na Arhu. Tja prispemo že v mraku. Deset pečenic z zeljem, prazna steklenica žganja in že smo v posteljah. Vstajanje je ob petih in ob pol šestih že krenemo na pot. Jutro je hladno, a nas hoja kmalu prisili, da slečemo puloverje. Po dobri uri hoje smo pri slapu Šumik. Čas malice in obvezno slikanje. Izberemo si najkrajšo pot do

naslednjega cilja, do koče na Pesku. Pot nas vodi po mehkih tleh, ki počasi izginjajo pod snegom. Ko smo zopet na cesti, se kazalci na uri pomikajo proti enajsti. Počasi, a vztrajno se dvigamo. Beseda je zamrla. Misli nam uhajajo nazaj, tja v leta, ko so tod prav tako molče korakali borci legendarnega Pohorskega bataljona. Po petih urah hoje si v koči privoščimo skodelico čaja, potem pa naprej po zasneženi cesti do koče na Rogli. 1481 metrov nadmorske višine. Kakšno razkošje po tako naporni poti. Topla jedilnica, vedra upravnica — nekdo jo je v šali imenoval: »Krčmarica Mirandolina«, džu boks in obvezna enolončnica. Zaradi meglenega ozračja smo prikrajšani za lep razgled, zato nam ne preostane drugega, kot da krenemo na pot. Poseben čar Rogle so njeni kot žamet mehki travniki, ki pa so bili tokrat bolj podobni močvirju. Čevlji so začeli vpijati mokroto. Nekaterih se loteva malodušje. Tu voda, tam sneg. Izbire ni. Milan vztrajno sledi markacijam, ki se nam večje skrivajo na smrekah. V daljavi zagledamo kot fata morgana spomenik padlim partizanom, za katerim nas čaka udobna Ribniška koča. Po dveh urah hoje je ta fata morgana postala resnica. Stali smo ob spomeniku in zadovoljni pogledovali čez dolino na Ribniško kočo, kjer bo naše drugo prenočišče. V hipu smo bili tam. Rešili smo se mokrih obuv in preznojenih srajc. Po zaslugi elektronike smo v Beogradu. Na televizorju se odvija na prav tako razmočenem travniku boj za pokal Maršala Tita. Igralci Zvezde in Dinamo so se borili za dragoceni pokal, mi pa smo capljali po močvirju iz samega zadovoljstva. Kakšno nasprotje.

Zunaj se je stemnilo. Megle so se podile in vtil se je dež. To pot smo jo srečno odnesli. V sobi je skoraj prevroč. Kapetan nogometašev Dinamo Zlatko Kranjčar sprejema Titov pokal iz rok predsednika konference ZSMJ. Mi prejemo iz rok upravnika koče koruzne žgance in mleko. Želja se je uresničila. Roman je izjema, on uporablja nož in vilice. V skrbah za vreme poležemo in zaspiamo. Dokaj mirno, le proti jutru se zasliši smrčanje. Zbudimo se v lepem sončnem jutru. Vreme nam je očitno naklonjeno.

Na poti proti Kopi prevladuje golčast, z redkimi smrekami posejan svet. Vseposvoda je čutiti skrbno roko istega vrtnarja, ki smo ga občudovali že na Rogli. Zamišljamo si te planje v izkreči se beli obleki, sebe pa s smučmi na nogah. Privid lahko v naslednji zimi uresničimo. V daljavi se v jutranjem soncu blešči mogočna Peca in še dlje na levi Raduha in Kamniške planine. Rajko vztrajno pritiska na sprožilec. Verjetno zaradi lepote pokrajine in ne zaradi počitka, kakor nekateri zlobno ugotavljajo. Po uri hoje zastoj. Utrujenost?

Ne! Le markacije proti Kremžarjevemu vrhu ne najdemo. Seveda iščemo jo na napačnem kraju. Klic Toneta in že smo na pravi poti. Spuščamo se naglo. Nastopajo težave z nogami. Nekateri si pomagamo s palicami. Pod nami se koplje v soncu Slovenj Gradec nad njim pa Uršlja gora. Še zadnji vzpon na Kremžarjev vrh. Vzpon vreden spoštovanja. Še zadnjič na višini nad 1000 metrov. Pred kočo pospravimo ostanke z nahrbtnikov. Nato slalomski spust. Slišijo se vzkliki »hop-hop...« in že smo na gozdni poti, ki nas je srečno pripeljala v dolino. Na avtobusni postaji se poslovimo od

naših mariborskih kolegov, z željo da se poleti vidimo nekje med skalovjem. Polni vtisov se vračamo proti domu. Vse hudo je pozabljeno. V Velenju v »Krčmi« obvezni »špricerji« in sklep, da je to doživetje treba objaviti v našem vestniku. Na slednja etapa do Žalca. Zopet »špricerji«. Rajko je zasledil na svoji levi hlačnici razpoko, ki jo je z jopičem spretno prikril.

Od Žalca do Ljubljane stoje v avtobusih, ob zvokih lepih starih melodij z opatijskega festivala. Sliši se napjev Matije Cerarja »Saj v gorah sem ves mlad in vesel...«. In mogoče je v tem kaj resnice.

Družinski TRIM na Pohorje

Še pred ponovno podražitvijo bencina smo se v gradbeni enoti v Mariboru dogovorili, da se v soboto povzpnejo peš na Pohorje do našega počitniškega doma, in to z družinami.

Dan borce 4. julij smo si izbrali bolj simbolično, saj je med nami bil en sam borec (prekaljen tankist Babič). Drugi mlajši smo nadoknili to s partizanskim golažem, ki so ga nam pripravile naše kuharice na Pohorju. Kot pri pravem partizanskem pohodu, seveda tudi tu ni smela izostati kontrolna točka. Ta je bila na pol poti pri »Luki«, kjer smo se okrepčali s »črničevcem«, eni več eni manj, odvisno koliko je kdo potreboval energije. Časa smo imeli dovolj (naj nam pravi Gradisovi planinci Kogej — Komar ne zamerijo), kar tri ure, da se povzpnejo na 1000 m nadmorske višine.

Vreme idealno (za letos) vzušje še lepše. Ob roštilju, ki je že postal kar sestavni del slovenske kulinarike, je zadonela lepa slovenska pesem. Začeli smo kajpada z gradbeniško himno: »Pozimi pa rožice ne cveto...«, vmes pa različni in čevapčiči, pa zopet pesem. No ja, tudi grla smo si tu in tam poplaskali, da smo lažje peli.

Šledil je športni del tekmovanja. Kegljji so padali, da je kaj. Tu so se izkazale predvsem ženske (kot po navadi).

Vprašanja s področja Gradisa in inteligenčni kviz so bistveno spreminili prvoten vrstni red, pa kar zato. Protekcije ni bilo, to lahko potrdimo z dejstvom, da direktor, ki ni zmagal, ampak pristal nekaj v zlati sredini.

Pravičen razsodnik Jože Groblet, ki je tudi vodil to tekmovanje je celotno stvar spretno pripeljal do konca.

Smeha in dobre volje ni manjkalo. Dan se je že krepko prevesil v drugo polovico, ko smo jo kot se spodobi za rekreativce mahnili zopet peš v dolino.

V ponedeljek z jutraj si že po holi videl kdo je bil udeleženec trima. Previdna, počasna hoja ga je izdajala. Še nekaj takih pohodov, pa se bomo lahko pridružili Gradisovim planincem, ki pogumno odhajajo na Grossglockner.

Pri vseh udeležencih je ostala želja, da jeseni po dopustih pripravimo še kaj takega. Zakaj pa ne? Uro in pol prijetne hoje se prileže vsakemu. Pa še tako lepo je v Gradisovi koči na Pohorju.

Posnetek na Krvavcu

Na podlagi 1., 4., 6. in 9. člena ter sklepa I. seje komisije za podelitev gradisovih nagrad z dne 7. 7. 1980, Pravilnika o gradisovih nagradah, oziroma diplomih

RAZPISUJEMO

za leto 1980 devet denarnih nagrad in dve diplomii, in sicer:
eno prvo denarno nagrado,
tri druge denarne nagrade,
pet tretjih denarnih nagrad
ter 2 diplomii.

Gradisova nagrada oziroma diploma je namenjena tistim posameznim delavcem, skupinam delavcev in tozdom, ki so s svojim delom oziroma delovanjem posredno ali neposredno prispevale h konsolidaciji podjetja.

Poglavitni kriteriji za dodelitev Gradisove nagrade so:

- vzorno organizirano gradbišče večjega obsega, ki je lahko vzgled ostalim gradbiščem,
 - vzorno urejeno skladišče,
 - vzorno urejen način prehrane delavcev,
 - izjemno, izredno urejeno bivališče delavcev,
 - izjemna priprava dela večjega obsega v TOZD oziroma DSSS, če je sklepati, da bo tudi dosežena ekonomičnejša tehnologija dela,
 - izjemni dosežki v organizaciji poslovanja na posameznih področjih, ki se rezultira tudi v večji produktivnosti dela, boljši ekonomičnosti in večji rentabilnosti,
 - izjemni dosežki na področju projektiranja (v gradbeništvu, strojne opreme, gradbene mehanizacije in podobno),
 - vzorno urejeni notranji odnosi v TOZD (službi),
 - nadpovprečno dosežen uspeh TOZD (povečana realizacija in delež za sklade, predvsem poslovnega sklada),
 - uspešna služba varstva pri delu, ki kaže minimum ali sploh odsotnost primerov nesreč pri delu,
 - posebne zasluge pri preprečitvi škode za TOZD oziroma celotno organizacijo združenega dela, kot npr. v slučaju požara, kraje in podobno),
 - izredno osebno prizadevanje na področju kulturnega in športnega udejstvovanja več delavcev,
 - izredno dobro vključevanje v družbeno življenje in navezovanje stikov na področju TOZD, DSSS,
 - poglavljanje samoupravnih odnosov,
 - prizadevanja za uspešne integracijske procese v gradbeništvu,
 - vse ostalo, kar prispeva k izboljšanju poslovanja v podjetju.
- Pri dodelitvi 2 diplom najboljše TOZD bo komisija točkovala ter upoštevala naslednje kriterije:
1. Perla s faktorjem
 2. Rast TOZD v preteklem obdobju
 3. Družbeni standard, kultura, družbeno politično delo, šport, rekreacija
 4. Kvaliteta planov in izpolnjevanje
 5. Inovacijska dejavnost
 6. Bodoči razvoj
 7. Varstvo pri delu.
- Predlog za denarne nagrade dajejo TOZD in OO Sindikata na pobudo posameznikov ali sindikata.
- Predloge za denarne nagrade in diplome dostavite najkasneje do 15. 9. 1980 Komisiji za Gradisove nagrade v Kadrovsko socialno službo, DSSS Ljubljana, Šmartinska 134a. Predlogi, ki bodo dospeli po tem datumu komisija ne bo upoštevala.
- Gradisove nagrade bodo podeljene na svečani proslavi ob 35 letnici Gradisa.

Predsednik komisije
JANEZ FERLINC

FOTO KOTIČEK

Za enkrat brez naslova gradbišča, toda s kančkom priokusa malomarnosti, ki ji ni para. Je pa naše, Gradisovo gradbišče.

Mar se ne zavedamo, da je žrtev takega nereda lahko že jutri naš sodelavec ali mi sami?

Zamislimo se malo in ne igravimo se s človeškim življenjem in družbeno imovino.

ŠTROF

Novice iz GE Maribora

— Na gradbišču slovenska narodnega gledališča gredo dela nemoteno naprej in upajmo, da bomo do jeseni prišli do »nulte« točke, kot je bilo po planu predvideno.

— Gradis je v Rušah že pravi domačin. Kvalitetno delo, ki so ga naši delavci pod vodstvom inž. Primorca pokazali v Rušah, je verjetno porok za vsa nadaljnja dela. Tako sedaj trenutno poleg del v tovarni gradimo še stanovanjske stolpce na katere Rušani že komaj čakajo.

— Novi dom upokojencev na Taboru je res tipa Marles, toda vsa betonska dela so delo Gradisovih rok. Sedaj urejujejo še okolico, upokojenci pa upajo, da bodo kmalu prisostvovali otvoritvi svojega novega doma.

— Tudi kotlarna Maribor — jug gre počasi, a vstrajno h koncu. Inž. Čač upa, da bo jeseni dajala že prve kalorije. Sedaj to ni več odvisno od nas. Inštalaterji so sedaj tisti, ki morajo hiteti, kajti zima bo kot kaže kmalu tu.

— Sanacija gostišča Šibenik je sedaj v taki fazi, da je delo na gradbišču že povsem normalno. Ker je zgradba že precej stara (spomeniško zaščitena) je bilo delo v I. fazi delo nevarno. Obstojača je nevarnost zrušitve, toda vodja gradbišča Mlinarič Blaž je skupaj z delavci v tej tekmi zmagal. Ne bo dolgo, ko bomo na vrtu ali v posebno urejeni sobi lahko popili vrček odprtega piva.

ŠTROF

Nagradna križanka v današnji številki

Med tistimi, ki boste poslali pravilno izpolnjeno križanko do 15. avgusta 1980, bomo izžrebali tri nagrajence, ki bodo prejeli naslednje nagrade:

1. nagrada	300 din
2. nagrada	200 din
3. nagrada	100 din

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Uredništvo Gradisovega vestnika, GIP Gradis Ljubljana, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana.

Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke:

VODORAVNO:

stratosfera, tromostovje, om, pra, tla, viadukt, oaza, pik, ola, oglar, motel, ibar, drina, operetar, kraj, m, domadenik, safari, ajačan, namazi, ts, ti, ožitev, glicerini, že, lokativ, par, aka, esaul, da, vrt, zarob, ital, suverenost, notarius, karavla, arakan, slon, ron, anhovo, agava, ami, kreta, ira, ard, enne, kurenti, iks, anali, nokat.

Izžrebani so bili naslednji naši delavci:

1. nagrada 300 din: Janez SMOLEJ, GIP GRADIS TOZD SPO

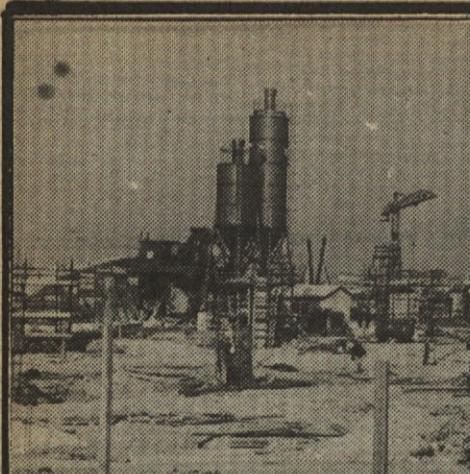
2. nagrada 200 din: Kristina TEKAVEC, Kvedrova 2

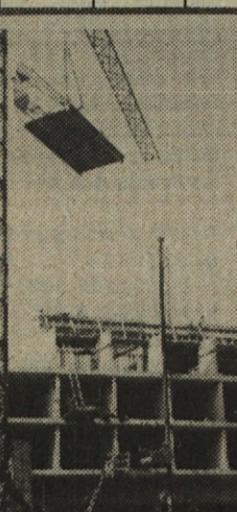
3. nagrada 100 din: Marjana LAZAREVIČ, Vrbanška 14-2, 62000 Maribor.

Čestitamo!

GRADISOV VESTNIK izdaja organizacija združenega dela gradbeno industrijskega podjetja GIP Gradis Ljubljana. Izhaja mesečno v 10.000 izvodih. Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Milenko Nikič, Ludvik Šnajder, Franjo Štromajer, Rudolf Ludvik, Zorana Klun, Mirko Zemljčič. Glavni in odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tehnični urednik Matija Krnc. Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: GIP Gradis Ljubljana Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana.

Nagradna križanka

	RUSKI SKLADATELJ, IGOR	ŽENSKA KI SE UKVARJA S TRIMOM	GORA V JULIJCIH	OSTANEK GOREČE SNОВI	STATUA, SOHA	UTRDBA Z JARKOM	H ₂ O	NOVO MESTO	ČESKI PISATELJ, ALOIS 1861-1930	SREDNJI OKRAŠNA RASTLINA	REKA V KONGU, PEITOK LOUNGA
	IZVEDENEK ZA KAKO PODROČJE										
	KAR ZBUJA ŽALOST IN SMEH								ETIOPSKI KNEZ PRIDELOVA- LEC RANINE		
	ENOCELJE, ŽIVAL, ENO- ČLENAR				JUŽ.-AMER. VELETOK JERERO V SEV-ITALIJI						
RIHSKI BOQ LJUDEŽNI	LJUBKOVAL. Č. IME										
SESTAVIL; MARIO H.	ŽIVAHEN LATINSKO AMERIŠKI PLES	REVOLTA, VSTAJA	PREDNVALEC POKRAJINE NA JUŽU ZEN OČIŠČEN BOMBAŽ			NAJEMNIK	IT. MESTO V PIEMONTU ODISEJEVA BOHOVINA				
SPOMINEK				KNECKI PRAZNIK STARI SLOVAN						KONEC MOLITVE	RIM
PREDNVALKA MESTA V BAČKI					IŠDELOVALEC MOTIK DESETKA, DESETINA						
IZREK, VODILO			NASLOVNI JUNAK IT. TV SERIJE OBJAVA OGLAS						MOLIBDEN DEŽMAN IVAN		
KRAJ PRI NOVI GORICI				KEM.-ZNAK za TELUR KRAJ NA NOTRANJSK		GRŠKI JUNAK PRED TROJO VETRNICIA					
PRVA ČRKA ABECEDJE		GRADIS 35	JANEŽ (lat.) ZHIVANTI		ŽENSKO IME PREDEL ZAGREBA						
GRADIS 35	ČRNA, SUHA, POKRAJINA V RUSIJI	OBLIKA RAŠLINSK. STEBLA OSTANEK KART		MESTO V JZ TURČIJI							
FRANC RODMAN				ZDRAYILO V PRAHU							
POPADNIK MONQOL. NARODA				LISINSKI	BIM... DREVORED		LAIMZNER OTO				
IME PISATELJA JUSTINA			OBER DOLINA NA SLOV. KOROŠKEM			STARO SLOVANSKA PIJACA					
PRSTA STROJNIH ORODIJ						NARODNO OSVOBODIL. BORBA SNOV, MATERIJA		KARDELJ EDVARD	NAPAD NA POLITIČNO OSEBNOST	JAPONSKO MESTO NA OTOKU MONSU	DANSKI OTOK V MALEM BELTU
ANIENE			KRALJICA ILIRSKIH ARDHEICEV VERDIJEVA OPERA				SVETINOV ROMAN VELIKA POSODA				
					VINOGRAD. POKLIC POŠKODBA						
				BIVŠI KUBANSKI ZUVANJI MINISTER		MESTO V ZAH. ROMUNIJI		JAZ (lat.) ŽILA DOVODNICA			
				NOVI SAD	LUKA V IZRAELU	RECICA NA GORENJSKEM (VINTGAR) DEL TEDNA					OMEJEN, NEUMEH
				DEČEK IZ "1001" NOČI"			IGRALNA ZNAMKA				
				NAHERA			ISTO - VETNO				
			SLIKARKA KOSILICA			POLJEDELEC, KMETOVALEC (srb-hrv.)					